БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-даха жэлээ гараба.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 42 (11640) | 1968 оной февралиин 18, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...АНИ НҮХЭСЭЛЭЙ ХАЛУУН ХОЛБООН

...хани нүхэсэл гээшэ носожо байhан галда ...урдажа байhан уhанда шэнтэхэгүй гэhэн ...латай. «Нүхэдгүй хүн үншэрдэг, үндэhэгүй ...ирдэг», «Хатуу хүшэр сагта үнэн нүхэр ...» «Зуун улаан сартай байнхаар, зуун hайн ...йhан дээрэ», «Сугларжа hууhан эбтэй олон ...бажа ябаhан барасуудhаа хүсэтэй» гэхэ ...ай хэлсэдэг үгэнүүд хани нүхэсэлэй сэгнэ-...эй, хүсэтэй, мүнхэ байhые дахин дахин гэр-...

...тхэй дайсан». «Хүн нүгөөдэдөө шоно», ...не гамнадаггүй» гэhэн ёhо баримталдаг ...помиолшодой «hургаалай» харша байhы-...нис үзэл бодолтондо, совет хүнүүдтэ огто ...ень бидэ hайн мэдэнэбди. Имагтал манай ...ммунизмын үндэр hайхан ордон бодхоожо ...и дотор лэ хүнүүдэй харилсаан, хани нүхэ-... удхаяа олонхой. «Хүн—хүнэй нүхэр, аха ...ёhо гуримаар совет хүнүүд ажаhууха, нү-... бэедээ туhалалсажа, бэе бэеэ дэмжэлсэжэ ...этэй гээд Коммунис партиимнай Программа ...ар бэшээтэй.

...хэсэл хаана иладаггүй юм?! Агуу ехэ Октяб-...дашагүй тэрэ үдэрнүүдтэ, түрүүшын та-... барилгануудта дээрэ. Эсэгэ ороноо хамгаал-... дүлэн соогуур, Волго дээрэ болоhон шан-...ида илан гараал хани барисаан, хани нү-...эниинь бултанай түлөө, бултадаа нэгэнэйн-...гэhэн жама ёhомнай тиихэдэл батажан ман-...

... табин жэлэй туршада Эхэ оронойимнай хү-...лсаан айхабтар ехээр хубилаа, тад ондоо ...й дээрэ эгээл түрүүшын, эгээл hайхан об-...туулжа байhыемнай үшөө дахин батлан ...шэ аал?

...й хоорондохи ёhотой хани нүхэсэл гээшэ ... үндэр дабаа дабуулна, саhата шуурга, за-...шаа далдируулнагүй, урагшаа тэгүүлхэ эр-...сэл түрүүлнэ. hайн, унаган нүхэдшни ха-...м зэмээ хашасалдан ябажа, аюул зоболондо ...орхихогүй, туhалха сагай ерээ hаа халуун ...ижа, баяр жаргалаар сэдьхэл зүрхыень ...

...хэсэлэй бата бэхи байхын тула тэрэниие ...ол, хоб жэб, хардалга гүрдэлгэhөө хамгаал-... ябаха гээшэмнай хүн бүхэнэй ажабайда-...лэй уялгануудай нэгэн болоно. Ажал хэрэ-... зоригой талаар таарадаг, хамтын нэгэ эр-...нүүдэй хоорондо аха мэтэ нүхэсэл мүн-...э нүхэд бидэнэй дунда ямар олон гээшэб ...даа тэдэниие ойлгоошьегүй, обёороошьегүй, ...ань ехэ удха шанар үгэжэлье шадаагүй ...иабди. Харгты тойроод, нүхэдүүд!

...аймагай Анаагай совхоздо хүдэлдэг суута ...йдоб Тагаровые уншагшад hайн мэдэхэ. ...hүүл багаар хүршэ хонишон Ойдоб Цырен-...уhалдаг хонид ехээр муудаба. Дүй дур-...эл обор лог Цыренжапов гэгшэ зун, нама-...нидоо hайнаар бэлшээжэ, таргалуулжа ша-...гээд хүршэнэр—нүхэдынь Ойдоб Татаров, ...нов, Нима Дондуков, Николай Красно-... өөhэд хоорондоо зүбшэжэ, Цыренжапо-...00 хонидыень хубаажа абаад, өөhэдынгөө

отара дээрэ ондо оруулhан байна. Энэмнай одоол нүхэр ёhоной туhа, нүгөө талаараа залуу хонишондо ехэ hургаал болоhон ушар гээшэ ааб даа.

Зон нютагтаа хүндэтэй, үнэн сэхэ, сэбэр hэшхэлтэй, ажалша бэрхэ хүнүүд нүхэдэйнгөө этигэл найдабарида хүртэжэ шадана. Иимэ хүнэйнгөө аюулда ороод гү, али үбдөөдшье байхада, нүхэдынь гүйлдэжэ ерэхэ, туhалха, зүбшэхэ. Нэгэ жэшээ дурдая. Сэлэнгын аймагай Химныи совхозой Бургаастайн фермэдэ ажалладаг hаалишан Цырма Базарова нэгэтэ хүндөөр үбшэлөөд, больницада оролоо. Эгээл тиихэдэнь нүхэдынь Нина Цыденжапова, Прасковья Хубранова, мүн бусадшье Цырмагайнгаа үнеэдые орхингүй, хори гаран хоногто тэдэниинь hаажа байгаа. Эдэ hаагшадай урагшаа hанаатай, налархай сэдьхэлтэй, нүхэдтөө туhалхал тэжэ ябадагынь энээхэн ушар дээрэhээ элирнэ бшуу.

«hайн, омог ябахадаш, нүхэд олон, муудабалшни тэдэш үсөөрлэдэг» гэжэ хэлэхэ хүнүүд олдоно. Заримдаа тэдэнэй үгэнүүд зүбшье юм гү гэжэ hанамаар. Юуб гэхэдэ, нүхэр хэбэртэй, урда хойгуур мэхэтэйгээр гүйгөөд, дэмы дэмы магтаад, мүр альгададаг хүйхэршүүл үшөөл дайралдана. Харин хүшэр сагай ерэхэдэ, тиимэшүүлэй hүүдэршье харагдахагүй. Үнэндөө тэдэмнай нүхэд гэжэ мэдэхэгүй, бусадhаа бэеэ дээгүүр табяад лэ, урдахяа харашаhан «уйтахан» зосоохитой хүнүүд тээлэл даа.

Ажал хэрэгээрээ суурхажа, арад зондоо мэдээжэ болоhон түрүү хүнүүд республикымнай ажахы, предприяти бүхэндэ олон. Тэдэнэр өөhэдынгөө баян дүй дуршалые, онол аргые нюужа байдаггүй, хани нүхэдтөө, залуушуулда дамжуулан үгэдэг, нүхэр ёhоор заадаг, ажалай амта танюулдаг байна. Тэдэнэй туйлаhан амжалта, илалта хадаа хани нүхэсэл, эршэтэ ажал, урма зоригой аша үрэ мүн болоно бшуу. Тиимэл хаданъ манай Совет оронд ажалай габьяатан, баатарнууд олон ха юм.

Ленинэй ордено Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой шэрэм шудхалгын цехтэ Василий Азаров Илья Гинеуш хоёр хүдэлдэг. Эдэмнай гушан гаран жэлдэ нүхэд ябана, нэгэ заводто, нэгэ цехтэ, нэгэ бригадада хүдэлнэ. Шэрэм шудхаха хэрэгтэ айхабтар бэрхэ болоhон эдэ хүдэлмэришэд ямар эбтэйнүүд гээшэб! Тэдэнэр үнгэрhэн гушан жэлэй туршада залуу хэды хүбүүдые өөhэдынгөө мэргэжэлдэ hургааб! Баян дүй дуршалаа гамнангүй дамжуулан үгэдэг. Иимэ нүхэдые, баатар хүдэлмэришэдые хаража ябаhан, хажуудань хүдэлhэнhье залуушуул хани нүхэсэлэй үгаа hайхан жэшээ абана, тэдээндэл адляар нүхэсэхые хүсэнэ.

Хани нүхэсэл! Носоожо байhан галда шатахагүй, урдажа байhан уhанда шэнгэхэгүй гүнзэгы удхатайш! Уян зөөлэхэн, энхэргэн налархай, хэзээдэшье таhаршагүй утаhааран совет хүнүүдыем холбоношн, хани нүхэсэл! Манай харилсаанай арюун нэгэ заншал болоожо мүнхэрнэш!

Хани нүхэсэл! Элэ үгэнүүдэй зэдэлхэдэ, ерээдүйн hайхан байдалай суурян дуулдана. Эгээл тиимэhээнь хүмүүжүүлхы, партийна, советскэ, комсомолой эмхинүүд хани нүхэсэл, урин сэдьхэл, hайхан харилсаан тухай ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

Мандаг лэ хани нүхэсэл!

ТАБАН ЖЭЛЫЕ — БОЛЗОРhОО УРИД!

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ — ШАН

Автомашинын шэнэ харгы татаха, заhабарилха, мүн тэрэниие hайнаар байлгахын түлөө республикын аймагуудай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй 1967 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдые республикын Министрнүүдэй Совет болон профсоюзуудай областной совет хаража үзэбэ.

Харгы заhабарилха түсэбөө 152 процент дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ 3,1 процентээр дээшэлүүлhэн, ажалай өөрынь үнэ сэн 10,6 процентээр доошолуулhан, харгы заhабарилгада мүнгэ зөөри hомололгын түсэб 103,6 процент дүүргэhэн Улаан-Үдын хүдөөгэй аймаг мүрысөөндэ илаhан байна. Энэ аймагта Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет болон профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан туг 700 түхэриг мүнгэн шангайтаар барюулагдаба.

Социалис мүрысөөнэй дүнгөөр хоёрдохи hуури эзэлhэн аймагта 450 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаа.

АРБАН ГУРБАДХИ САЛИН

hаяхан «Электромашина» заводой коллектив үнгэрhэн жэлэйнгээ ажалай дүн согсолон гаргаба. Табан жэлэй хоёрдохи жэл заводой хүдэлмэришэдтэ өөрын илгаатай байгаа. 1967 оной январиин нэгэнhээ түсэблэлгын, материальна урмашуулгын шэнэ гуримда орожо, ниитын үйлэдбэриие ашаг ехэтэй болгохо талаар горитой алхам хэгдээ.

Шэнэ гуримаар хүдэлhэн предприяти продукци ехээр худалдаха бүреэ гүрэндөө ехэ олзо доход оруулдаг. Тэрэнэй зарим хубинь предприятида үлэжэ, үйлэдбэреэ үргэдхэхэ, хүдэлмэришэдые урмашуулха, культурно-ажаhуудалай, гэр байра барилгада зорюулагдана.

Манай завод үнгэрhэн жэлэй туршада 671 мянган түхэригэй продукци даабариhаа гадуур худалдаhан байна. Продукциин өөрынь үнэ хямдаруулhанай ашаар 22 мянган түхэригэй ашаг олзо ехээр абтаа. Эдэ бүгэдын ашаар завод 379 мянган түхэригэй өөрын фондтой болоhон юм.

Тэрэнэй 56 мянган түхэригынь хүдэлмэришэдые урмашуулха хэрэгтэ зорюулагдаа. hаяхан баяр ёhололой оршон байдалда хүдэлмэришэдтэ 13-дахи салин хүлhэн барюулагдаба. Заводто арба гаран жэлэй хугасаада хүдэлжэ байhан хүдэлмэришэдтэ урмашуулгын эхэнхи хубинь шан болгон үгтөө. Бүхы дээрээ 900 хүдэлмэришэд алба хаагшад материальна урмашуулгада хүргэбэ. Тэдэнэй олониинь нэгэ hарын салин хүлhэнэй зэргэ шан абаhан байна.

Кран бүтээлгын цехэй электрогагнууршан Илья Федорович Загвоздкин. Иван Федорович Загвоздкин, Владимир Факеевич Кудин, газо-гагнууршан Валентин Петрович Дранников, электромеханическа цехэй слесарьнууд Николай Евтеевич Ковалев, Филипп Меркулович Овчинников, шудхалаа хэгшэд Балматар Лулмаевич Цымбалов, Павел Сидорович Стрельцов болон бусад олон түрүүшүүл 100—115 түхэригэй 13-дахи салин абабад.

Заводой дирекци, партбюро шан абагшадые халуунаар амаршалhан, ажалдаа амжалта туйлахыень хүсэhэн байна.

И. НОВИКОВ,
заводой экономист.

Олоной оролдолгын аша

Хонидой олоороо хурьгалжа байhан энэ тон харюусалгатай хаhада манай Амагалантын зон хүгшэн залуугүй бултал ...шодтоо шадал зэргээрээ туhалха гэжэ оролдолог hайн заншалтай гээшэ.

Мүнөө отделениимнай дурлэлтэй бэрхэ хонишон Евдокия Лундуковна Лундуковагай отарада хурьгад олон абтажа байна. Эндэ хонишон Цырен Пурбуевhаа гадна, урдань хонин ажалда удаан хүдэлhэн дурлэлтэй, наhажаал хүнүүд Мидэг Шагдарова, Дулма Цыбикова, Валентина Будажапова гэгшэд хурьга абалсахаар ошоод, баhал эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлнэ.

Тус отарада даб дээрээ 320 гаран хурьган абтаад, нэгэшье толгой хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай. Эндэ бүхыдөө 432 хурьган абтаха юм.

— Зуун эхэ хонин бүриhөө 80 хурьга абаха түсэбтэй зомди. Тэрэнээ үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо яhала бии. Хурьгад үбшэ хаблагүй hайнаар түлжэжэ байна. Хониднайшье хүсэ шадалаар бараг, үбhэ тэжээлнай хабар болотор хүрэхөөр. Мүнөө томохон болоhон хурьгадта 150 грамм хэлимол тэжээл, hайхан үбhэ эдюулнэбди,—гэжэ ахалагша хонишон Е. Лундукова хөөрэнэ.

Сүлөө тухагүй хүдэлжэ байhан хонишодто туhалха зорилготойгоор эндэхи эхин hургуулиин hурагшад недели бүхэндэ отара дээрэнь ерэнэ.

С. ИРДЫНЕЕВА.
Бэшүүрэй аймагай.
Бодонгуудай совхоз.

ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУР

Тимлюгэй цементын заводой коллектив табан жэлэй түсэбэй гурбадахи жэлые амжалтатай hайнаар эхилээ.

Үнгэрэгшэ январь hарада завод түсэбhөө гадуур 1445 центнер цемент гаргажа, Эхэ оронойнгоо барилгануудта эльгээhэн байна. Мүнөө февралиин түрүүшын арбан хоногтошье хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 350 тонно цемент гаргаа.

Эндэ А. Нелюбин, Н. Денисов, В. Кадарихин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг түрүү бригаданууд бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгаржа ябана.

В. ИВАНОВ.

Хоринн аймагай Анаагай совхозой хонишод хурьга абалгаяа сакманщнгууд үгыгөөр үнгэргэдэг болоо. Иимэ үүсхэл хонишон Самбу Найданович Сойжинов гаргаhан юм. Тэрэ үнгэрhэн жэлдэ хонин бүриhөө хурьга түлжүүлhэн байна. Энэ жэлдэ түл абалга нүхэр Сойжиновой отарада эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Зураг дээрэ: С. Н. Сойжинов. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...вагай лектор

...Федерациин «Знани» ...лас түрын асуудалаар ...лаг лектор И. Н. Ми-...ай город ерээ.

...ню заводто, нарин ...йкала, багшанарай ... эрдэмэй академиин ...жалда нүхэр Мина-...үүдые үнгаа. Тэдэ-...ти зон hонирхон шаг-...йн модоной комбинад-... консервын комбинатта, ... институтда, мүн ...рияти, эмхи зургаа-... уншаха юм. Гадна ...бсэгтэ Хүсэнүүдэй 50 ...ю зорюулагдаhан лекци-...э лектор уншаха бо-...

Ф. МОДОСОЕВА.

ХУРИМАЙ ОРДОНДО

Бэри буулгаха, басагаа хадамда үгэхэ—үри хүүгэдээ айл бүлэ болгон хамтаруулха ёhые алишье үндэhэ яhатан айхабтар ехэ баяр найраар тэмдэглэдэг заншалтай. Арадай иимэ hайн hайхан заншалые Совет засагай үедэ, илангаяа hүүлэй жэлнүүдтэ бүришье гүн удхатайгаар ёhолдог болонхой.

Залуу хүбүүд, басагадай гэр бүлэ болон хуби заяагаа хуулиин ёhоор нэгэдхэн тэмдэглэхэ тусхай ордонгууд хото бүхэндэ байгуулагдана. Манай Улаан-Үдэдэ түрэ хуримай тиимэ ордоной баригдаhаар хоёр жэл үнгэрбэ.

Энэ үе соо 1565 залуу хүбүүд, басагад наhанайнгаа хуби заяа нэгэдхэн, айл бүлэ болон түбхинөө. Үнгэрэгшэ ондо—945 хурим энэ ордон соо ёhологдоhон байна. Шэнэ 1968 оной түрүүшын 6 үдэрэй туршада 46 хурим тэмдэглэгдээ.

Айл бүлэ болоhон залуушуулые Улаан-Үдын горсоведэй түлөөлэгшэд хуули ёhоной бүридхэлдэ абажа, залуу бүлын түрэл гарал, дүтынь нүхэдтэй хамта баяр баясхалантайгаар амаршалан ёhолоод, hайн hайхан, эбтэй эетэй, зол жаргалтай, үнэр үргэн hуухыень юрөөдэг байна.

Н. ХАЛМАТОВ.

ҮНЭР БҮЛЫН БАЯР

Ухибүүтэй болохо гээшэ алишье үедэ гэр бүлын баяр гэжэ тоологдодог байhан. Манай орон дотор гэр бүлын энэ баярта ушарал гүрэнэй зүгhөө үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Эхэнэрэй нарайлха гэр, хүүгэдэй ясли, саад хаа хаанагүй түхеэрэгдэнэ, үргэдхэгдэнэ. Ажалтай эхэнэртэ нарайлхынь урда, мүн хойто тээ түлөөhэтэй амаралта олгогдодог. Мүн олон хүүгэдтэй эхэнүүдтэ гүрэнэй тэдхэмжэ үгтэхэhөө гадна, элдэб туhаламжа, хүнгэлэлтэ үзүүлэгдэдэг юм.

Арад зоной ажабайдалай hайжархатай хамта манайда хүн зоной тоо түргэнөөр олошорно.

Улаан-Үдэ городой Советскэ райондо үнгэрhэн 1967 ондо 980 ухибүүн түрөө. Тэдэнэй 546-ниинь басаган, 434-ниинь хүбүүн байгаа. Тиихэдэ 13 удаа эхир гараа: 12 хүбүүн, 14 басаган.

Николай Иванович, Агафья Петровна Макаровтанай бүлэдэ эхир басаган хүбүүн хоёр түрөө. Энэнь тус бүлэдэ гараhан хоёрдохи эхир хүүгэд болоно. Эдэнэр залуу—25 наhатай. Эрэнь шэлэй заводой хүдэлмэришэн, эхэнэрынь —барилгашан юм.

Мүн Николай, Дарима Ветровтан, Николай Очиров, Эльвира Тихонова болон бусад эхир хүүгэдтэй болоhон байна.

Н. ХАЗАГАЕВ.

БАЯРАЙ hҮҮЛДЭ—СЭСЭГ

Газаа янгинама хүйтэн. Зарим үдэртэ дүшэ шахуу градус хүрэн алдана ха. Теэд телефоноор:—Алло! Сэсэг абажа болохо гү? Үнгэ бүриин сэсэг бии гү?— гэhэн асуудал таhалдахагүй юумэл.

Улаан-Үдын горзеленхозой сэсэг ургуулдаг оранжерей соо зунайхидал дулаахан. Хэды олон түрэлэй, ямар hайхан сэсэгүүд эндэ ургуулагдана гээшэб.

Үбэлэй үедэ манай городто сэсэг ургуулдаг болоhоор үнишье болоогүй. Оранжерейн теплицын талмай жэл бүхэндэ үргэдхэгдэнэ.

Өортөө дүтэ хүнэй ажабайдалай ямар нэгэ баярай үдэртэ хангалтама арюухан, үнгэ буляалдаhан сэсэгүүдэй баглаа бэлэг болгон барихада, хэды ехэ баяр асардаг бэ. Эгээл тиимэ баглаа сэсэгүүд эндэ элбэгээр наймаалагдана.

Улаан-Үдын Гэрлэлгын ордоной захил түрүүшын ээлжээндэ дүүргэгдэнэ. Түрүүшынхеэ гэр бүлэ болохо байhан залуушуулые баглаа сэсэгээр заатагүй баярлуулха хэрэгтэй. Гансахан январь соо городой ажалшадта хэдэн зуун баглаа сэсэг худалдагдаа.

Сэдьхэлэй баяр асардаг сэсэгүүдые ургуулдаг мастер Черныш, хүдэлмэришэд Антонина Васильева, Полина Будникова гэгшэдтэ худалдан абагшад үнэн зүрхэнэй баяр хүргэдэг.

Манай корр.

МОСКВАhАА МЭДЭЭСЭНЭ

СОВЕТ ЭСЭГЭ ОРОНОО САХИН ХАМГААЛНА

...миин ба Далайн-...одой 50 жэлэй ...агдаhан пресс-... Совет Армиин ...лзын нэрэмжэтэ ...байшан соо фев-...а болобо. Совет ... журналистнүү-...й Оборонын ми-...нэ конференци-...циалис оронуу-...эн бусад хэдэн ... посольствонуу-...хи сэрэгэй, да-... агаарай-сэрэ-гэй аттащенүүд байлсаа.

Советскэ Союзай Герой, Советскэ Союзай маршал М. В. Захаров — СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник, Оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо журналистнүүдэй үмэнэ үгэ хэлээ. Совет Армиин табин жэлэй турша соо ябажа гараhан алдарта зам тухай хөөрэхэдөө, совет арадай эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые найдамтайгаар хамгаалха, социалис хани нэгэдэлэй аюулгүй байдалые, эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалые бусад социалис арминуудтай хамта хамгаалха гээшэ Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зорилгонь болоно гээд маршал онсолон тэмдэглээ.

Американ интервентнүүдтэ эсэргүүсэн үнэн зүб тэмсэл хэжэ байhан баатарлиг вьетнам арадта СССР эгээн лэ үргэн ехэ, тэрэ тоодо сэрэгэй, туhаламжа үзүүлнэ гээд М. В. Захаров тэмдэглээ. Бусад социалис оронуудтай хамта Социалис гүрэнэй баримталhан шууд сэхэ хараа бодол, абаhан эрид шанга хэмжээнүүдынь араб оронуудта эсэргүүгээр Израилиин хэhэн ээрхэг түримхэй ябуулгые зогсоохо арга олгоо, дайнай гал түймэрые сараа.

Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай шууд сэхээр бэелүүлдэг амгалан ёhоной политика, империалис гүрэнүүдэй сэрэгэй бэлэдхэлгэнүүдтэ харюу болгон баталагдаhан Варшавска договорто нэгэдэдэг оронуудай хамтын дайцалхы хүсэн Европодохи оршон байдалые тогтууритай болгодог гол нүхэсэл болоно.

Советскэ ракетно-ядерна зэбсэг угаа ехэ дайшалхы арга боломжотой юм. Стратегическэ ядерна хүсэнүүдые нарижуулан hайжаруулгада тусгаар анхарал хандуулагдана, эдэ хүсэнүүд Совет гүрэнэй ба бүхы социалис хани нэгэдэлэй өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалай үндэhэ hууринь болоно гээд М. В. Захаров саашань тэмдэглээ. СССР-эй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд нилээд ехээр урагшаа дабшаа. Советскэ далайн-сэрэгэй флот газаа далай соогуур ябажа шададаг, ракетно-ядерна зэбсэгтэй болоhон байна.

Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 50 жэлэй ой бүгэдэ арадай hайндэр болоно. Энэ гайхамшагта hайндэрые Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ хүсэтэй болонхойгоор, ямаршье үедэ Совет Эсэгэ ороноо, бүхы социалис хани нэгэдэлые хамгаалхаар бэлэн байhан оршон байдалда тэмдэглэхэеэ байна гээд маршал М. В. Захаров үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Удаань Советскэ Союзай маршал М. В. Захаров корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусаа.

(ТАСС).

...ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

...В. В. ЩЕРБИЦКИИЕ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

...с партиин ба Совет гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяа-...йнь түлөө, табин наhа гүйсэhэнтэйнь дашарам-...СС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ канди-...ын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэг-...ербицкий Владимир Васильевичые Ленинэй ор-...аха.

... Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**
... Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

...емль.
...февралиин 16.

ХИЛЫН саанаhаа

В. УЛЬБРИХТ: Будапештдэхи консультативна уулзалга угаа ехэ удха шанартай

БЕРЛИН. (ТАСС). Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Будапештдэ болохоёо байhан консультативна уулзалга эб найрамдалай, демократиин империализмда эсэргүү тэмсэлдэ бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлгын хэрэгтэ угаа ехэ удха шанартай гээд Берлиндэ болоhон ажалшадай митингын үедэ асуудалнуудта харюусахадаа, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт мэдүүлээ.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд империализмда эсэргүү тэмсэл хэхэ талаар эгээн лэ шууд сэхэ, научна талааараа бэлэдхэлтэй хүсэн болоно. Тиимэhээ оршон байдалые хамтадаа зүбшэн хэлсэхын, сэгнэхын, тэмсэлэйнгээ дүй дуршалhөө тобшололнуудые хэхын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй тэмсэлэй хэрэгтэ өөhэдынгөө оруулhан туhа нэмэри тухай парти бүхэнэй хөөрэжэ үгэхэ арга олгохын тулада эдэ партинуудай түлөөлэгшэдэй хододоо уулзадаг байханъ шухала гээд В. Ульбрихт онсолон тэмдэглээ.

Нэгэдэлтэйгээр, эмхитэйгээр үнгэрбэ

Бихар штадай ниислэл Патна городто февралиин 7-hоо 15 хүрэтэр Индиин Коммунис партиин VIII съезд болоо. Съездын хүдэлмэридэ 703 делегат шиидхэхы дуутайгаар, 166 делегат зүбшэхэ эрхэтэйгээр хабаадаhан байна. Политическэ байдал тухай элидхэл, политическэ резолюциие баталан абалга, эмхидхэлэй асуудал партиин Уставта хубилалта оруулха тухай элидхэл, уласхоорондын байдал ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй асуудал тухай элидхэл, КПИ-гай программада заhабари оруулха тухай Центральна хиналтын комиссиин элидхэл, Национальна Соведэй ба Центральна хиналтын комиссиин гэшүүдые hунгалга КПИ-гай VIII съездын зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаhан байгаа.

Патнада ехэ митинг болобо

ПАТНА. ТАСС-ай тусхай корреспондент Н. Марков иигэжэ дамжуулна:

Индиин Коммунис партиин VIII съездын хаагдаhанда зорюулагдажа, зуу мянган хүнэй хабаадалгатай митинг эндэ, городой Ганди Майданай нэрэмжэтэ талмай дээрэ, февралиин 15-да болоо. КПСС-эй делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. Я. Пельшедэ түрүүлжэ үгэ үгтөө.

Болгариин, Цейлоной, Чехословакиин, Франциин, ГДР-эй, Венгриин, Монголой коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинуудые толгойлогшонор митинг дээрэ мүн лэ үгэ хэлэhэн байна. Демократиин ба ажалшадай аша туhын түлөө тэмсэхэ hайн hайхан хэрэгтээ амжалта туйлахыень КПИ-дэ тэдэнэр бултадаа хүсэhэн байна.

КПИ-гэй Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ Ш. А. Данге үгэ хэлээ.

Гуэдэ Арадай Революционно Комитет байгуулагдаба

ХАНОЙ. (ТАСС). Освобождение агентствын дамжуулгада үндэhэлэн Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, ороноо абархын түлөө онсо съезд «национально-демократическа ба эб найрамдалай союзай фронтоор» зарлагдаhан байна.

Съездын баталан абаhан уряа соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Провинциин засаг түрые — Тхыатхиен провинциин ба Гуэ городой арадай революционно комитедые байгуулха гэжэ съезд шиидхээ.

Арадай революционно комитедэй түрүүлэгшээр профессор Ле Ван Хао hунгагдаа.

Нэгэдэл ба аха дүүгэй харилсаа холбоон

РИМ. (ТАСС). Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Будапештдэхи консультативна уулзалгада хабаадалсаха уряалые Италиин Коммунис парти хүлеэн абаа гээд ИКП-гэй ЦК-гай ба ЦКК-гай февралиин 15-да дүүрэhэн Пленум дээрэ тус асуудалаар элидхэл хэхэдээ, ИКП-гэй хүтэлбэриин гэшүүн К. Галлуцци мэдүүлээ.

ИКП ба КПСС-эй нэгэдэлтэй, аха дүүгэй харилсаа холбоотой байдаг тухай К. Галлуцци өөрынгөө элидхэл соо онсолон тэмдэглээ.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ҺУРАЛСАЛ

КПСС-эй Хоринн райком аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй ээлжээтэ хэшээл үнгэргэбэ.

Тус һуралсалда аймагай совхозуудай, леспромхозуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, ахалагша мэргэжэлтэд, хамта жараад хүн хабаададаг. Һургуулиин ээлжээтэ семинар дээрэ марксизм-ленинизмын теориин гол асуудалнууд, уласхоорондын коммунис хүдэлөөн, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай стратеги, тактика гэһэн темэнүүдээр һонирхолтой хөөрэлдөөн, һанал бодолоо хубаалдаан болобо.

Эдэ асуудалнуудаар Хүрбын, Хандагатайн леспромхозуудай директорнууд В. А. Евсюков, В. Н. Чернов, Дээдэ-Тайлсын. Анаагай совхозуудай парткомуудай секретарьнар В. О. Проничев, Р. Ж. Шангинов гэгшэд мэдээсэлнүүдые хэбэ.

Гадна тус семинар дээрэ үйлэдбэрилэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ асуудалнуудаар хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин экономист С. Д. Туманов, Хоринн леспромхозой экономист К. М. Дмитриева гэгшэд элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Секретарьнарай һуралсал

Аймагай совхозуудай, леспромхозуудай, эмхи зургаануудай эхин парторганизацинуудай шэнэ һунгагдаһан секретарьнартай КПСС-эй райком семинар үнгэргэбэ.

«1967 оной социалис уялганиуудай дүүргэлтын дүнгүүд, партийна организацинуудай саашанхи зорилгонууд» гэһэн асуудалаар аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. Б. Золтоев элидхэл хэбэ.

Партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэриин асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой секретарьнар И. Ф. Елдячов, В. Г. Гумпылов, эмхидхэлэй таһагые даагша И. Г. Трунев гэгшэд хөөрэлдөө эмхидхэбэ.

Партийна хүдэлмэриие яажа эмхидхэн ябуулдаг тухайгаа Анаагай совхозой парткомой секретарь Р. Ж. Шангинов, хэлхеэ холбооной узелай парторганизациин секретарь В. А. Романов, Хоринн дунда һургуулиин парторганизациин секретарь Н. И. Гаськова гэгшэд хэлээ.

Семинарай эсэстэ суглараагшадай үмэнэ КПСС-эй райкомой секретарь И. М. Павлов үгэ хэлээ.

Шухала асуудал

КПСС-эй Загарайн райкомой пропаганда ба агитациин таһаг Хандагатайн леспромхозой коллективэй дунда ниитэ-оборонно хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байһаниие шалгажа үзэбэ. Тиигээд тэрэ асуудалаа партиин райкомой бюрогой үзэмжэдэ табиба. Энэ асуудалаар леспромхозой парткомой секретарь нүхэр Измалков бюро дээрэ элидхэл хэээ.

Партийна организациин эмхидхэн ябуулдаг гол шухала асуудалнуудай нэгэн болохо ниитэ-оборонно хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эрхилэгдэнэ гэжэ бюро сэгнэбэ. Саашадань энэ шухала хэрэгые һайжаруулха зорилго тодорхойлогдобо.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ТУҺАТАЙ ҺУРГУУЛИ

КПСС-эй Ахын райком эмхи зургаанууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. КПСС-эй райкомой бюрогой тогтоолой ёһоор, энэ партийно-ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй һургуули эмхидхэгдэнхэй. Тус һургуулиин хэшээлнүүд һарадаа нэгэ дахин болодог. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организациин секретарьнар болон бусад эндэ һурана. Тус һургуулиин хэшээлнүүдые аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үнгэргэдэг байна.

Баяхан энэ һуралсалай хоёрдохи хэшээл болоһон байна. Хүдөө ажахые мэргэжэл шадабаритайгаар, эрдэм наукын эрилтын ёһоор эрхилхэ тухай элидхэлнүүд хэгдэбэ.

Түгэсхэлдэнь «Коммунизм» колхозой түрүү һаалишан Д. С. Ендоновагай хүдэлдэг фермэ олоһо, тэрэ малшанай ажалай дүй дүршэлтэй танилсаба.

В. ГАЛСАНОВ.

СОВЕТ ЗАСАГАЙ 50 ЖЭЛЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ҮНГЭРӨӨД БАЙХАДА...

1963 оной намар һэн...

Галуута-Нуурай шулуу нүүрһэ малтагшадай ажабайдалда болоһон энэ ушар хэзээдэшье мартагдахагүй. Шахтернуудай городһоо 29 километртэ Холбоолжоной шулуу нүүрһэнэй ехэ хэбтэшэ олдожо, хүсэтэ экскаваторнууд хүнхинэлдэн, эндэхи шэмээгүй нойрмог талые һэргээжэ, хатажа борлошоһон хадын хормой онгиргожо эхилээ һэмнай.

Тэрэ гэһээр аяар табан жэл үнгэрөө. Энэ табан жэлэй хугасаада нилээдгүй ехэ газар малтагдаа. Шэнэ, түрүү—нэмэл арга түрүүшынхеэ манай эндэ хэрэглэгдээ.

Мүнөө эндэхи хэдэн олон экскаваторнууд үдэр, һүнигүй хүдэлнэ. Хүсэтэ «КРАЗ» машинанууд нүүрһэ зөөнэ. Техникын хүнхинөөтэ абяан ходо сопостожо, үнэхөөрөө ёһото байлдаанай газарые хүн бүхэндэ һануулдаг гэхээр. Теэд бидэнэр нимэ абяанда дадаанхайбди.

Холбоолжоной нүүрһэн шанарайнгаа талаар яһала һайн юм. Тэрэ зарим газарта оройдоо арбан метрэй гүнзэгыдэ аад, 15—20 метр зузаан хэбтэшэтэй байха. Нимэ дээрэ хэбтэһэн шулуу нүүрһэ малтажа абахада нилээдгүй амар. Тиимэһээ Холбоолжоной уурхайн нүүрһэ малтагшад даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Би арбан табан жэлэй туршада Галуута-Нуурай шахтануудта ажалланаб. Шулуу нүүрһэ гараараашье малтажа туршааб. Һүүлшын арбан жэл соо экскаватор жолоодоноб.

Экскаватор нэгэшье час соо минии байха ёһогүй бшуу. Арадай ажахыда шулуу нүүрһэн ехээр хэрэглэгдэнэ. Хүсэтэ энэ техникые минии байлгабал, ажахыда ехэ гарзатай.

Шулуу нүүрһэ малтагшад өөрынгөө ажалай алиҥ зэргэ харюусалгатай байһые һайн мэдэрдэг. Тиигэжэл хүдэлмэришэн бүхэн техникые бүхы хүсэ шадал сооһь хэрэглэжэ, түсэб даабаряа дүүргэхые хүсэдэг.

Хайшан гээд амжалта түйлажа болохоб? Энэ асуудалда харюу үгэхэнь хүшэр. Юундэб гэхэдэ, манай ажал техникэтэй нягта холбоотой. Экскаватор, машина бүхэниие һайнаар харууһалжа байгаагүй һаа эбдэрхэ. Теэд эбдэрһэн машинаар ямар юумэн хэгдэхэ гээшэб?

Манай экипаж халаандаа ерэхэдээ, эгээл түрүүн машинаяа шалгажа үзэдэг. Нүгөө халаандаа тушаахалаа тэрэнээ мүн лэ сэбэрлэхэ хэрэгтэй. Алишье халаан соо машинынгаа һайнаар хүдэлхые хүсэн, нэгэ һаналтай ябахада нилээдгүй,ехэ амжалта түйлажа болохо.

Бидэнэр зургаан хүн нэгэ экскаваторта хүдэлнэбди. Халаан бүхэндэ хоёр хүн. Намтай хамта Петр Столба ажалладаг юм. Бидэ хоёр һайн хүдэлнэбди. Ажалай амжалта гансашье һайн экскаваторһаа болоно бэшэ. Туһалагшын бирагүй һаа, ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг байбал, биратай юумэ бүтэхэгүй.

Гурбан жэлэй саана һэн... Петр Столба түрүүшээр хүдэлмэришэн зоной ёһо гурим мэдэхэгүй дээрэһээ гү, али залуугай омог гэхэ юм гү, ажалдаа архи уунхай ерэдэг болобо. Тиихэдэ би нүхэрэй ёһоор лэ хэлээд орхидог һэм. Ойлгохо юм ааб даа гэһэмни, нэгэтэ бүри ажал дээрээ хахадые абаад ерээ һэн.

— Үүя нүхэр, хамта хүдэлдэгөө «угааха» хэрэгтэй бшуу,—гэжэ һэнгэргүйгөөр намайе хашаба. Уур сухални одоошье хүдэлжэ. хахалыень бута сохёод, автобуста һуулгажа гэртэнь харюулааб.

Уланшьегүй Холбоолжоной участогай нүүрһэ малтагшад энэ нүхэрые хамтын суглаан дээрэ шэрүүнээр шүүмжэлээ, тиин Петя нүхэдэйнгөө урда үгэеэ үгөө һэн.

Мүнөө Петр Столбатай хамта хүдэлнэбди. Сүлөө сагтаа хамта Галуута нуур ошожо загаһа агнахаш, элдэбын ном уншаад, тэрээн тухайгаа һанал бодолоо хубаалдахаш.

Хүниие ёһотой һайнаар ойлгохын тула үни саг соо хамта хүдэлхэ хэрэгтэй юм гэжэ хэлсэдэг. Петр минии эрхим нүхэдэй нэгэн болонхой. Ажалдаа ерэхэдээ намһаал урид ерэнхэй. машинаяа сэбэрлэн аршажа, энэ тэрэ һуладаһан шурэбүүдые шангадхан байха. Юрэдөө нэгэл юумээр носолдоһон, һонирхоһон, шадахал соогоо юумэ бүтээхые оролдохо. Иигэжэ эбтэй боложо ажаллаһанай үрэ дүн гэхэдэ, бидэнэй экипаж участок соогоо түрүүлжэ гаранхай.

Тиигэжэ түүхэтэ табан жэлэйнгээ хоёрдохи жэлэй түсэбэй даабариие Совет ороной тогтоһоор 50 жэлэй һайндэрэй урдахана дүүргээ һэмди. Эрхим һайн ажалай түлөө манай экипажда Совет засагай 50 жэлэй хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо һэн.

Шулуу нүүрһэ бүришье ехээр малтаха аад, тэрэниие зөөхэ машинын дуталдаһан ушарһаа нэгэ хэды һаатаһан байнабди. Һаядаа манай Холбоолжон хүрэтэр түмэр замай линии татаглажа дүүргэгдэхэ. Тиихэдэл бүхы хүсэн соогоо хүдэлхэ аабзабди. Манай участок табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ оролсоо. Тиихэдээ табан жэлэйнгээ түсэбые 1970 оной ноябриин һайндэр болотор дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 12.000 тонно нүүрһэ Эхэ оролдоо тушааха зорилго урдаа табинхай. Энэ зорилгоёо дүүргэхэ хэрэгтэнь манай экипаж туһа нэмэрээ оруулха юм.

П. КОВАЛЕВ,
экскаваторай машинист.

ЮУНДЭШЬЕБ МАРТАГДАШАНХАЙ...

(Аргатын совхозой ахалагша хонишон, аймагай Соведэй депутат Цыбикжап Аюшеевна БАДМАЕВА хөөрэнэ)

Минии даажа абаһан 630 эхэ хонидой 389-ниинь зуһаг хонид юм. Тиин зуһаг хонидые амяарынь отара болгохо тушаа хэды хэлсэгдэһэншье һаа, мүнөө болотор хүсэндөө хүргэгдэнэгүй.

— Үнгэрһэн жэлдэ үбһэ тэжээлэй хэды элбэг байбашье, совхоз доторнай аяар 2114 эхэ хонид һубайршоо һэн.

Би арбан табадахи жэлээ эхэ хонидой отарада хүдэлжэ байнаб. Хэрбээ урда жэлнүүдтэ аймагай түрүү хонишодой уулзалганууд, зүблөөнүүд үнгэргэгдэдэг һаа, харин мүнөө юундэшьеб энээн тушаа мартагдашанхай. Энэ жэлдэ тиимэ уулзалгануудаа дахинаа һэргээгээ һаань, түрүү дүй дүршэлөө андалдаха, дутуу дундануудаа яагаад түргэн саг соо усалхаха тушаа хэлсэгдэхэл һэн.

Нёдондо манай Аргатын совхозой хонишодой бүхы бригаданууд ажахын тоосоонд ороһон юм. Бидэнэр өөһэдынгөө хүсөөр даалтагдаһан сабшалангаа элүүрилжэ, 1500 центнер үбһэ хурьяажа һурилөө һэмди. Харин мүнөө совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд болон зооветеринарна мэргэжэлтэд хонилойнгоо тоо толгой бүридхөөд, мааналтайгаа зүбшэнгүйгөөр хураһан үбһэнэймнай хахалыень ондоо отарануудта үгэжэрхёо. Энээнлэнь гомдохоор. Тиин гансал өөрынтөө ажал хараад байхабди гэгдэнэгүй. Зүгөөр ядаралда ороһон отарануудайнгаа байдалые бүхы хонишоттойгоо хамта хэлсэдэггүйнь гайхалтай.

Совхозоймнай мэргэжэлтэд энэ жэлдэ хони үсхэбэрилгын түрүү арга боломжонуудые мааналтаа саг дары хөөрэжэ, заабарилжа байха аабза.

Нёдондо жэл бидэнэр зуунһаа 96 хурьга гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ һэмди. Хэнэйшье мэдэхээр, хонишодой эрхим ажалайнь үрэ дүн зунай, намарай бэлшээриин һайн харууһалгаһаа дулдыдалаг. Хонид гэшэмнай үзүүр ногоотой бэлшээридэ харууһалхада түргэн таргалдаг. Энээн дээрэһээ зундаа бидэнэр һүниин гурбан часта хонидоо хашааһаань гаргажа, үзүүр ногоогоор элээг, һэрюун һэбшээтэй хаха майлын бэлшээридэ туужа адуулнабди. Һайн ногоондо садаһан хонидоо майлаһаа буулгажа үһалаад, хоёр-гурбан часай туршада амаруулхада һайн.

Намарай сагта Хүнтэйн тарялангай үлөөдэһэн дээрэ бэлшэжэ, түрүүшын саһанай оротор малаа һайса таргалуулаад, үбэлжөөндөө зөөжэ ошодогбди. Намтай хамта үнинэй хонишоноор хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон Самажаб Самбуева, Сэсэгма Намитова гэгшэд хүдэлдэг.

Хурьгадайнгаа гаража эхилхэдэ бидэ гурбуулан түл түрсэеэ абанабди. Хонидоо үрэжүүлжэ, тарялангай үлөөдэһэн дээрэ атарлуулха үедэмнай Даша Балмаев үбэлэйнгөө хото хорёо заһабарилдаг, үбһэ һолоомоёо трактораар зөөжэ абадаг юм.

Тиигээд нарай хурьгадайнгаа байрые дулаасуулжа эхилнэбди. Бүхы байрамнай сагаадагдажа, дезинфекци хэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, шэнэ жэлдэ бүри һайнаар ажаллахабди.

А. ОЧИРОВ
бэшэжэ абаба.

Баргажан.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхоз гүрэндэ 3630 центнер мяха худалдажа, түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ һэн. Колхоз Доодо-Ахалигта нэгэ доро 600 үхэр байлгажа шахаха тусхай бааза эмхидхэһэн байгаа. Тэрэнэй ашаар богонихон болзорто олон мал шахажа тушааха аргатай болоо. Һаяшаг эндэһээ 20 шахуу мал шахажа тушаагаад, мүноө үшөө тэды шэнээн хашарагуудые таргалуулжа, тус бүриинь шэгнүүрые суудхэдээ 700 граммаар нэмээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ баазын малшад Н. Черегов, Д. Слесарев, А. Попов, К. Попов гэгшэд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЛЕНИНЭЙ ХЭРЭГЭ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШ

М. И. УЛЬЯНОВАГАЙ түрэһөөр 90 жэлэй ой

Коммунис партиин элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша Мария Ильинична Ульяновагай, В. И. Ленинэй дүү ба нүхэрэйнь түрэһөөр 90 жэлэй ой февралиин 18-да гүйсэхэнь.

Мария Ильинична Ульянова эрэлхэг тэмсэлшын, большевик-ленинецэй алдарта замаар ябажа ерэһэн байна. Хоритойдоо профессиональна революционер болоһон. Москва, Новгород, Самара, Киев, Петербург, Саратов, Вологда—эдэ хотонууд М. И. Ульяновагай ажаллаһан газарынь юм. Хаанай нюуса полициин тагнуул доро ябабашье, арестнүүд болон сүлэлгэнүүдтэ орообошье, эдэ хотонуудай большевик эмхинүүдтэ эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулдаг байгаа.

Мария Ильинична хүдэлмэришэдтэй хаана хаанагүй холбоо барисаа тогтоодог, партиин Центральна Комитедэй даалгабаринуудые дүүргэдэг байһан. Бүри залуу байхадаа журналистикын талаар мэргэжэжэ эхилһэн юм. Ленинэй «Искрада» хабаадалсан, тэрээндэ мэдээсэлнүүд, корреспонденцинүүдые бэшэдэг байба. Хожомынь «Приволжская» газетэ гаргалгада хабаадалсаа. Мария Ильинична Женевэ ба Парижда байхадаа «Кугальмандэ бэшэгүүдые», «Зоргедэ бэшэгүүдые», Марксын бусад зохёолнуудые оршуулаа.

1917 оной мартда хаанай. правительствын 1914 ондо хаажархиһан «Правда» газетые большевигүүдэй парти дахинаа гаргажа эхилһэн. Партимнай М. И. Ульяновае газетын харюусалгата секретаряар, редколлегиин гэшүүнээр томилоо һэн. Тэрэ шанга тушаалаа 12 жэлдэ даажа байһан юм.

Гайхамшагта бэрхэ эмхидхэлшэ, партийна пропагандист, бэлигтэй журналист, граждан дайнай, ангиин тэмсэлэй хүшэр хүндэ үеэр шэнэ түхэлэй политическэ угаа ехэ газетые—партиин Центральна Комитедэй органиие эмхидхэлгэдэ, правдистнуудай эб эмхитэй бүлые гүлидхэн нягтаруулгада туһалһан байха.

Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ гараһан «Правдын» хуудаһануудые ираад харая! Буржуазна хэблэлнүүдһээ «Правдын» тад ондоо байһаниинь эли тодоор харагдана. Ажалшадай байдал, ажал, ажаһуудал тухай газетэдэ гол түлэб бэшэгдэдэг: парти ба правительствын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй хажуугаар, гартаа гүүрһа анхан бариһан хүдэлмэришэд ба таряашад газетэдэ бэшэдэг. «Хүдэлмэришэдэй байдал», «Хүдөө нютаг», «Эмэгтэй хүдэлмэришэдэй хуудаһан» гэһэн ажалшадай бэшэгүүд бүхэли хуудаһанда дүүрэн толилогдонхой байдаг бэлэй.

«Хүдэлмэришэдэй байдал» гэжэ таһагай «Правдада» хайшан гээд бии болгогдоһые дурдаха зуураа, М. И. Ульянова «Редакцида зарим пролетаринуудые түс түстань уонжа ерүүлһээр эхилһэн юм» гэжэ бэшээ һэн. «Өөрынгөө заводой байдал тухай бэшэхэт гэхэдэ, зарим хүдэлмэришэд гайхадаг, бидэ юу бэшэжэ шадаха зонбибди, бэшэхэ гээшэ бидэнэй хэрэг аал!» гэжэ түбэгшөөнгөөр харюусадаг байһан. Теэд багахан сагай үнгэрөөд байхада, Москвагай бүд нэхэгшэд, Питерэй металлистнууд, удаа тээнь Рязаниин, Тулын таряашад газетэдэ бэшэжэ эхилээ бэлэй.

Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлөөн зүн дэгээн бии болоогүй юм. Ленин багша аяар 1905 оной революциин урда тээ өөһэдынгөө ажабайдал тухай хүсэд дүүрэнээр бэшыт гэжэ хандаһан байгаа.

Хэблэл тухай, тэрэнэй партийна ба арадай шэнжэ шанар тухай Ленин багшын һургаал Агуу Ехэ Октябриин революциин һүүлээр улам дэлгэрэн хүгжөөд, мэргэжэлтэ табан литераторай орондо арадай дундаһаа ургажа гараһан арбаад, зуугаад корреспондентнүүд бии болжо эхилээ.

Газетэдэ бэшэгшэдэй дунда ябуулагдаха ниитэ хүдэлмэриин формо ба онол аргануудай, хүдэлмэришэд, хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлөө эмхидхэлгын асуудалнууд газетэнүүдтэ, зүблөөнүүд дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэдэг болоһон. Газетэнүүдэй редакцинууд өөһэдынгөө хүдэлмэришэн бэшэгшэдые элсүүлэн нэгэдүүлхэ. тэдэнэй дунда хүдэлмэри ябуулдаг байха ёһотой гэһэн М. И. Ульяновагай тон зүб хараа бодол илажа гараба. Газетэдэ бэшэдэг хүн бүхэнэй ниитын, һайн дуранай корреспондент байһан туладань, тэрэниие баталһанай, һунгаһанай хэрэггүй гэһэн юм.

«Чиновнигуудые, «ноёдшье» редакцида хэрэггүй,—гэжэ тиихэдэ М. И. Ульянова бэшээ һэн.—Тэдээнтэй хамта ёһотой гэгшын хүдэлмэри бүтээхэгүйш, харин «һайн дураараа» бэшэдэг, «хэнээршье һунгагдаагүй, хэндэшье мэдэгдээгүй» хүдэлмэришэн бэшэгшэд лэ редакцида хэрэгтэй. Тэдэниие редакци өөрынгөө хүдэлмэридэ элсүүлхэ, тэрээгээрээ тэдэниие һонирхуулха; тиин дүршэлтэй хүдэлмэришэн бэшээшэдые хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй дундахи ажалай формо ба онол аргануудые тодорхойлходоо, 1923—1926 онуудай үеэр «Правдын» редакцида болодог хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөнүүд ехэ үүргэ дүүргэһэн байгаа. Мүн М. И. Ульяновагай үүсхэлээр 1924 ондо байгуулагдаһан «Хүдэлмэришэн бэшэгшэ» (1925 онһоо—«Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэ») журнал баһа ехэ үүргэ дүүргэлсэһэн юм.

20-ёод онуудай хоёрдохи хахадта олониитын дунда хэблэлшэдэй ябуулдаг хүдэлмэри шэнэ формонуудтай болоһон: предприятинуудта ниитын харалга, хэблэлэй ударнигуудай рейдүүд үнгэргэгдэдэг. хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй постнууд байгуулагдаһан юм. Олон тиражтай ханын газетэнүүдэй тоо ехээр нэмээ һэн. Түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ орон соомнай 3 миллион хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд бии болоод байгаа.

«Правда» газетын, «Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэ» гэжэ журналай үүсхэлые парти дэмжэһэн юм. Партиин Центральна Комитет хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлөөнэй зорилгонуудые, тэрэнэй формо ба онол аргануудые тогтоолнууд дотороо тодорхойлһон байдаг. Тэдэ документнүүдые бэлэдхэхэдэ Мария Ильинична эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байһан.

«Правдада» Мария Ильиничнагай ажаллаһые дурдан, Надежда Константиновна Крупская иигэжэ бэшээ һэн: «Олониитын дунда тэрэнэй ябуулһан хүдэлмэриин дүй дүршэл, зоной һанамжа дуулахаа хүсэдэг ленинскэ заншал Мария Ильиничнае хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй хүдэлөөнэй эдэбхитэй эмхидхэгшэ болгоһон байна. Мария Ильиничнае олон хүн мэдэдэг бэлэй. Өөреэшье олон зониие танидаг, хөөрэлдэһэн, хамта ажаллаһан хүдэлмэришэдөө, хүдэлмэришэн бэшэгшэдые мартадаггүй бэлэй».

30-аад оной эхеэр Мария Ильинична СССР-эй, РСФСР-эй РКИ-гэй наркоматуудта хүдэлм...
мынь Совет хиналтын ...
гомдолой бюродо хү...
хараа шугамай түлөө ...
байгуулалтын амжалт...
тэмсэхэдээ. тэдэ шэн...
та байхадаа Мария Ил...
юумэ хэһэн юм.

Түрүүшын табан ж...
совет хэблэл хүдэлм...
бэшэгшэдэй хүдэлөө...
рижуулан һайжаруула...
эмхидхэгшэ, зоригжүү...
Ульянова байһан юм.
ба «Магнитстройн ...
дөө нютагуудта «Л...
даһан», «Сахилгаан» ...
нын газетэнүүдэй ти...
байдагые наһажаал ...
гүй ёһотой. Тэдэмнай ...
түсэбые болзорһоонь ...
түлөө тэмсэдэг байгаа...
нүүдэл редакцинууд ...
сирнууд. ажалһаа ...
сүүдлэлгэ. рейд, пре...
шалган харалга гэхэ ...
шье олон хүдэлмэри ...
хэблэлээр ябуулагдаа...
дэнэй олонхинь мүнөө ...
туһатай зандаа байһа...

«СССР-тэхи хүдэлм...
бэшэгшэдэй хүдэлөөн» ...
дотороо (1927 ондо) ...
ва иигэжэ бэшэһэн ...
ниитын хүдэлөөн бай...
улад зоной һанал бодо...
рэглэмжые мэдэжэ аба...
байгуулалтын бүхы ...
шэнэ эдэбхитэй хүд...
элсүүлхэдэнь партида ...
даа хүдэлмэришэн, хү...
хүдэлөөн гол түлэб е...
тай юм. ...Журналист...
болохоёо хүсэһэн газе...
лэгшэдшье хүдэлмэри...
шэгшэдэй хүдэлөөнэй ...
ган гарана».

Пеховой, колхозни...
бишыхан заметкэнүү...
эхилһэн хэды олон ...
нүүдэй партийна, со...
рилэгшэд, предприяти...
ба совхозуудай хү...
журналистнууд болон...
захадань гарахань ба...
мэришэн. хүдөө бэш...
ниитын ажал ябуула...
һанал бодол эмхидхэг...
дай эрилтэ. хүсэл эли...
гэжэ М. И. Ульянова ...

Коммунис партиин...
шэн, хүдөө бэшэгшэд...
удха шанартайда то...
манай хэблэлэй, ради...
ниин һайн дуранай ...
пондентнүүдэй полити...
ко үргалтада һаналаа ...
хэблэлэй. хүдэлмэри...
бэшэгшэдэй ниитын ...
тэлбэри һайжаруулха ...
вет хэблэл ба радио...
дуранай эдэбхи үүсх...
улам хүгжөөхэ туха...
лэлэй нүлөөе дээшэл...
дайнай һүүлээр парти...
Комитедэй гаргаһан ...
гэлэндэ мэдээжэ.

1957 ондо КПСС-э...
гаһан тогтоолой үнд...
Ульяновагай анхан б...
дэлмэришэн, хүдөө б...
журнал дахинаа гара...
лэй арба гаран ж...
энэ журналай 125 ...
хэблэлэй эмхидхэһэн ...
мэриин дүй дүршэл ...

Мүнөө үедэ энэ ж...
хэһэгээр гарана.

Хүдэлмэришэн, хү...
хүсэн түтэс хүдэлөө...
гаа миллион эдэбхи...
мэришэд, колхозниг...
теллигенциин түлөөл...
дүүлнэ.

Партиин элитэ ...
ябуулагша Мария Ил...
новагай түрэһөөр 90 ...
дэглэхэ зуураа, хэбл...
лэгшэд, хүдэлмэришэ...
шэд, бүхы совет хү...
хай ленинскэ һурга...
оруулһан элитэ ехэ ...
Коммунис партиин ха...
нүүд, шэнэ обществ...
байгуулагшад тухай...
пондентнүүдэй творч...
тухай Мария Илы...
оролдолог байһыень ...
дэрөөр сэгнэнэ.

«Хүдэлмэришэн, ху...
шэ» журнал...
харюусалга...

ҺҮН „ДАЛАЙ“ ДОЛГИЛУУЛАГША

ЗУРАГЛАЛ

Ханда, Үдбэлма, Долгор гурбан нэгэ нэгэ дүүрэн хүнэгтэй һү бариад, Мария Михайловнагай хажууда ерэбэд.

— Энэшни хэды үнеэнэйш һүн болоноб?—гэжэ Хандаһаа асууба.

— Хоёр.

— Үдбэлма, шиниихи хэды үнеэнэйш һаам бэ?

— Гурба.

— Долгор?

— Хоёр үнеэнэймни һүн хүнэг дүүрээ.

— Тиихэдээ Үдбэлма шинии үнеэд үшөөл һүеэ нэмээгүйл даа,—гэжэ Үдбэлма Бадмажаповада фермые даагша хэлээд,—түрэһэн үнеэдээ һаагаа бээт?—гээд тэрэ гурбан һаалишадһаа зэргэ асууба.

— Тиимэ, түрэһэн үнеэдээ һаагаабди!

Бултадаа иигэжэ харюусахадань. Мария Михайловна энэ шалгалта зүб, саг дээрээ хэбэб гэжэ ойлгоодхино. Юундэб гэхэдэ, өөрынгөө фермые Зэдэ соогоо түрүүлнэ гэжэ мэдээшье һаа, һү һаалгые үбэлэй үедэ доошонь оруулхагүйе оролдоно бшуу. Тиимэһээл шэнэ жэлэй январиин нэгэ үдэшын һаамые үзэхөө һанаһан байба ха юм.

— Һаалишан бүхэн нэгэ үдэр соо хэды шэнээн һү һаабаб гэжэ согсолхоёо болижо, үнеэн бүхэн хэдые үгэбэб гэжэ харадаг болохо гээд энэ шалгалта хэжэ байнабди,—гэжэ Мария Михайловна Сычова бидэндэ ойлгуулна. — Нэрээшье бодоод үзэгты: Үдбэлмагай үнеэд бусад һаалишадайхида орходоо мүнөө үдэшэ һүгүй байбз. Бидэ энэ шалгалта хэхэлээрээ ямар үнеэниинь ямар шалтагаанһаа болоожо һүгүй байһыень бэлэхэнээр элирүүлхэ болонобди. Жэшээнь, тэжээлһээ болоһон байгаа һаань, тэрэ һүеэ хожорһон үнеэдэй үдэрэйнь рацион хаража үзэхэ болонобди...

Сычова эдэ үгэнүүдые бидэнһээ гадна, шагнажа байһан арбан хоёр һаалишадтаа зүбөөр ойлгуулхые, энэ шэнэ шалгалтынгаа удхашанарые онсолон тэмдэглэхэ гэжэ һаншуу ехэл анхаралтайгаар хөөрэжэ байгаа һэн.

Агуу Ехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон энэ Гэгээтын фермын һаалишад 2400 тонно һү гүрэндөө тушааха гэһэн социалис уялгаяа 2600-да хүргэжэ шадаһан. Мүнөө тэдэнэр табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, 1969 оной ноябриин 7 болотор дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаад ажаллажа байнхай. Һаалишадай иимэ шударгы үүсхэл гаргаад байхада, фермэ дээрэхи бүхы хүдэлмэриие шэнээр, үе сагай эрилтэдэ тааралдуулан хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй болоо һэн. Тиимэһээл колхозойнгоо правлениин урда: «Тубхын гүрүүн тоо бүридхэлөө ёһотоор табиха, литр һүнэй өөрынь сэнгые үнэгүй болгохо, мүн һүнэй һаамые яажа хүдэлөө һаа ехэдхэжэ болохо байнаб гэжэ һаалишадта үдэр бүри харуулжа байгаагүйдэ болохогүй байна. Тиимэһээ фермэдэмнай тусгаар тоо бүридхэлшэ хэрэгтэй».—гэжэ тус фермые эрхилэгшэ байһан Будая Дондитович Жапов шэнэ жэлэй урда тээхэнэ табиһан байгаа. Тэрэ үшөө иигэжэ хэлэһэн байгаа: «Гэгээтынгээ һаалишадай эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ, тэдэнэй һүнэй үнэ сэнгые хямдаруулха гээ халаа, эрхилэгшэ тоо бүридхэлшэ хоёрой ажалые нэгэ хүндэ даалгаха ёһотой болонобди. Мүнөө Мария Михайловна Сычова энэ фермэдэ малай аргашанаар хүдэлнэ, тоо бүридхэл хэнэ. Би өөрынгөө эрхилэгшын уялгые энэ коммунистда найдаха байнаб. Өөһөө хаана, юушье хэхэдэм болохо...

Шэнэ эрхилэгшэтэй болобобди гэжэ дуулахадаа Гэгээтын фермынхид тэрэ дороо сугларжа, сүүн ажалладаг Мария Михайловнагаа тойрошоо бэлэй. «Т... ай!» — гэжэ хүн бү...
дэл. энэ залуу ко...
зоримгойгоор шэнэ ...
жа эхилһэн байгаа...

...Тугаар бэшэнд...
үнеэнэй һаамаар ...
гурбан үнеэ һаа...
дүүргэһэн һаалишад...
мажапова мүнөөдэр ...
рационоор эдеэлүү...
нэ.

Иигэжэ шэнэ ор...
ажаллажа эхилһэн ...
һаалишадай зориһ...
табан жэлэй түсэб...
урид дүүргэхэ, та...
лайе долгилуулжа ...
этигэнэбди.

Д. ЭР...

Улаан Хэрээhэнэй бүлгэмүүдэй уласхоорондын федераци «Ами бэеэ гамнангүйгөөр алба хэhэн Улаан Хэрээhэнэй медсестранууд болон эдэбхитэдые» Флоренс Найтингейлиин медаляар шагнана. Урда жэлнүүдтэ Советскэ Союзай 11 медицинскэ сестра энэ медаляар шагнагдаhан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй hүүл багта ара таладаа «Госпожа Шевченко Евгения Максимовнада» гэжэ hиилэгдэhэн үгэнүүдтэй медаль Белоруссиин Скидель тосхондо хүрэжэ ерээ.

Медсестра Евгения ШЕВЧЕНКО

...ль тосхондо Шевченко ...е мэдэхэгүй хүн байхагүй ... Дайнай дүүрэмсээр эндэ ... хори гаран жэл поликли... хүдэлбэ. Хүндэ үбшэнтэ... ...жүүдэ hүни дежурлаха гү, ...эндэ шуhаа үгэхэ хэрэг ... гү. өөрэгүй Евгения ...ие аргадажа зобо... —хэндэшье туhалхаар ... бэлэн байдаг. Тии... Улаан Хэрээhэнэй бүлгэ... ...й уласхоорондын федераци ...н Шевченкые медаляар ...а гэhэн мэдээнэй Скидель ...ю хүрэжэ ерэхэдэ, хэншье ...гүй.

...ыю городто, хүн зоноор дүү-рэн Союзуудай байшан соо энэ медаль барюулагдаа. Евгения Максимовна сэдьхэлээ хүдэлэн, иимэ үгэнүүдээр сугларгашадта хандаба:

— Дэлхэйн хүн зон буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ гаргашалагдажа байгаа мүнгэ зөөриие үлэсхэлэн зоболонтой, үбшэ хабшантай тэмсэхэ, hургуули ба больницануудые бариха хэрэгтэ шэглүүлхын түлөө тэмсэхэ, оролдохо ёhотой. Бүхы дэлхэйн эжынэр хуби заяанайнь түлөө hанаата болонгүй үхибүүдээ үлгыдэжэ hууг лэ!..

...Өөрынь хүбүүн Володя амгалан байдалда өөдөө болохо хубигүй түрэhэн. Баhа өөрөөшье багадаа элдэб юумэ үзэhэн: бүри багадань түрэлхидынь наhа барагаhан, хүгшэн эжынгээ гар дээрэ ехэ боложо байтараа hүүлдэнь детдомдо орохон байгаа. Багаар бэеэ даажа hургуули дүүргээд, медсестрагай диплом абажа, одоол жаргалай үүдэн нээгдээд байтар, дайнай түрүүшын үглөөгүүр хамаг юумые буруу hүрэгэhэн юм...

— Шамдаа, хүбүүндээ hанаагаа зобохогүймни тула үдэр бүри харууhалдаг, тэдэниие эмшэлхэhээ гадна, мүн дайсадhаа, урбагшадhаа нюудаг байhан.

Удангүй гитлеровецүүд эрэлхэг совет эхэнэрые арестовалhан юм. Нацис «медигүүд» энэ хүхөөр үхибүүтэй эхэнэрые зэрлиг муухайгаар тамалдаг, таридаг байhан. Элүүртээ хэлэхэгүй юумэеэ дэмырхэдээ хэлэхэ бээзэ гэжэ гитлеровецүүд найдаhан байгаа. Тэд Евгения «юушье мэдэнэгүйб» гэхэhээ ондоо юумэ хэлээгүй.

бэшэжэ байтаарай,—гэжэ нүхэрынь фронт мордохдоо захяа hэн.

Тэд нэгэшье бэшэг абалсажа шадаагүй. 1941 оной сентябрьда Белоруссиин багша Александр Соловьев дайнда унаhан юм, мүнөө яhаниинь Смоленщинын газар дээрэ олонтой хамта хэбтэнэ.

Дайсанай эзэлhэн газар дээрэ байhан Евгения шархатаhан совет солдадуудые үдэр hүнигүй

Баримтагүй дээрэhээ табиха баатай болоо бэлэй. Бүглүү хойнын деревнидэ нүхэдэйнгөө туhаламжаар ошоод, партизануудай гэр бүлынхидэй байдаг дүтын лагерьта hамгалай харууhан доро хүбүүгээ орхижо, өөрөө партизан отрядай дайшалхы бүлэгтэ ороо hэн. Алхам бүхэндөө үхэлтэй дайралдаха ойн адмирал эхилээ бэлэй. Засадануул, диверсинүүд, байлдаанууд боложол байха.... Тэрээн бүхэндэ

Евгения дайсанай аалар мэтэ hомон доогуур мүлхижэ, шархатаhан хүнүүдые абаашалаг, шархыень боодог байгаа. Удаань тэрэниие олон үдэрөөр харууhалжа, хүл дээрэнь гаргалаг hэн. Нигэжэ 139 хүниие байлдаанай газарhаа шэрэжэ гаргаhан, ами наhыень абарhан байха.

Нэгэтэ медсестра Евгения Шевченко тэрэнэй нүхэр басаган Шура Босько хоёрой хорgодожо хэбтэhэн болдогуул руу немец снайпер буудаад hалабагүй. Шархатаhан хүн дүтэхэнэ шуhаа гаража хэбтэhэн байгаа. Шурын мүлхижэ ошохо гэхэдэ снайперай hомон сабирайдань буушоо. Хэсүү гэрхэтэй байбашье hаань, хэдэн минутын hүүлдэ Евгения шархатаhан сэрэгшыешье, үхэшэhэн Шурыешье гаргажа шадаhан юм.

Евгения Максимовнагай ойн амидарал дайсанhаа сүлөөлэгдэhэн Минскын үйлсэдэ болоhон илалтын парадаар дүүргэжэ, сэсэрлиг ногоон модоор хүшагдаhан Скидель тосхондо hуурижаал. Мүн лэ партизан ябаhан Николай Шевченко гэгшэтэй эндэ ушаржа айл болоо. Хүбүүниинь ехэ боложо, горно-промышленна училищи дүүргээд, мүнөө барилгын управленидэ хүдэлнэ.

Евгения—мүнөө сестра-дерматолог. Ажалдань үлэмжэ габьяатай юумэн үгы шэнги. Тэд мүнөөшье партизан ябахынхидаа тон аляар уялгадаа хандадаг. Хэрэгтэй болоо hаань, ямаршье үдэр—бороо, hалхи шуурганшье болоод байг, —бэеhээ hалгаадаггүй медицинскэ сүүмхэеэ абаад, туhаламжыень хүлеэжэ байhан газарта ошодог.

Хэхэ юумэн гэртэньшье, ажалдаиньшье ехэ. Заримдаа хүнэй оронлошье хүдэлхэ болодог. Хирургическа, терапевтическэ, мүн хүүгэдэйшье отделенинүүдээр дежурлаха ушар гарадаг.

Евгения Шевченкын үнгэрhэн ба мүнөө сагайнь байдал зэргэлжэ байhанаар үзэгдэдэг: мүнөөнэйнь байдалые—элэгэhэн пациентнүүдэй энеэбхилэл, үнгэрhэн сагыень—ерэжэл байдаг бэшэгүүд гэршэлнэ. Анхан партизан отрядай комэндир ябаhан Василий Чернышев, партизанууд Федор Молчанов, Виктор Шпаковский бэшэдэг. Хэзээшьеб, тэдэнэй шархатаад хэбтэхэдэ байлдаанай газарhаа гаргаhан, ами наhыень абарhан байха юм.

...ХА ТҮГЭЛДЭР ЛЕКЦИНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨ

(„Знани" бүлгэмэй Буряадай организациин конференци)

...ю пропаганда хадаа ...лекторнүүдhээл болохо ... Ленин заахан байдаг. ...бүлгэмэй республикын ...й правлени энэ хэрэгтэ ...й эрхим хүсэ хандуул... ...лог юм. Эрдэм ухаанай, ...соёл гэгээрэлэй элдэб ...ээр долоо мянга гаран ... республикын хото го...дөө нютагуудта лек...шана. Эдэ ямар эрдэм ... хүнүүд бэ гэхэдэ, ... доктор, эрдэмэй кан...тнүүд 224, дүрбэн зуу ... hургуулиин багшанар, ...хай мэргэжэлэй дунда ...дай 155 багшанар, ...аймаг жэлэй hургуули... 9 багшанар, 687 ин... экономист, 685 врач, ...ын 514 мэргэжэлтэд, ... литература ба искусст... хүдэлмэрилэгшэд, 656 ...ветскэ хүдэлмэрилэг... ...хоз, совхозуудай ху...д—нимэ хүсэн манай ... лекционно пропаган... ...ю. РСФСР-эй «Зна... ...й Буряадай организа... ...иин түрүүлэгшэ, хэлэ ...эрдэмэй доктор Л. Е. ...лидхэл соо эдэ бүхы ...гулагдаба. 700 мянга ...оной дунда долоо мян... ...эмтэд, мэргэжэлтэд ...ээр лекцинүүдые ун...шагдаhанай ашаа үрэ, хүсэ ...ар байhаниие энэ ба...логоно ядахаар бэшэ. ...бүлгэмэй гэшүүдэй тоо... ...ю хэhэн хүдэлмэри ту-

хайда хэhэн элидхэл соогоо нүхэр Элиасов, үгэ хэлэгшэд уншагдадаг лекцинүүдэй удха hайжаруулха тухайда онсо тогтоhон байна.

Тоосоото үе соо «Знани» бүлгэмэй Буряадай организациин правлени энэ хэрэгтэ ехэ hаналаа табяа. Ойн баярай жэлдэ совет арадай, тэрэ тоодо буряад арадай, баатарлиг тэмсэлшэ замые харуулhан лекцинүүд илангаяа олоор уншагдаhаниинь элитэ. «Дүлэтэ 50 жэл» гэhэн лекцинүүдые хүн зон илангаяа дуратайгаар шагнадаг байба. Агуу Октябрьда хабаатай уншалганууд эмхидхэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ үнинэй коммунистнууд, Октябриин революцида, граждан дайнда хабаадагшад—габьяата ахамад үетэн ехэ үүргэ дүүргэhэн байна. Мүн түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ промышленна предприяти, колхоз, совхозуудые байгуулалсагшад, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшад лекцинүүдые уншаhан, олон уулзалгануудые хэhэн байгаа.

Үнинэй коммунистнууд М. М. Сахьянова, Ф. М. Осодоева, суута сэрэгшэ, Советскэ Союзай Герой, генерал И. В. Балдынов гэгшэд үнгэрөөшэ зундаа республикын хото хүдөөгэй ажалшадтай уулзаhан, гайхамшагта зам тухайдаа хөөрэhэн байна. Мүн РСФСР-эй «Знани» бүлгэмэй правлениин даалгабаряар ерэhэн эрдэмтэдтэй бригада—ороной элитэ эрдэмтэд, СССР-эй эрдэмэй Академиин гэшүүн-корреспондент, РСФСР-эй «Знани» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ М. Ф. Образцов, тэрэнэй орлогшо түүхын эрдэмэй кандидат А. И. Барменков, эрдэмэй докторнууд Д. Ф. Козлов, В. И. Постников, профессорнууд Н. А. Гладков, Петриченко, философиин эрдэмэй кандидат Л. И. Соколова гэгшэд хүдэлмэрилэгшэд, колхознигүүдэй үмэнэ олон лекцинүүдые уншаа, алба хаагшад, студентнэртэй эрдэмтэдтэй уулзаа. «Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ой» гэhэн КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдые олониитэдэ ойлгуулха талаар эдэ эрдэмтэд Буряадай организацида ехэ туhаламжа үзүүлhэн байна.

Агуу Октябрьда, В. И. Лениндэ хабаатай темээр уншалгануудые эмхидхэхэтэеэ хамта «Знани» бүлгэмэй организацинууд экономическа пропагандада ехэ hаналаа табилсадаг байгаа. Түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда промышленна предприятинуудай орохотой хамта экономикын эрдэм дэлгэрүүлхэ хэрэгэй шухала байhаниинь элитэ. Шэнэ гуримда оролго хадаа ажалай журам сахилгатай нягта холбоотой. Тиимэhээ экономистнууд энэ асуудалда ехэ hаналаа табилсадаг байба.

Лекционно пропагандые эдэбхитэй үүсхэлтэйгээр, элдэб онол арга хэрэглэжэ байгаад ябуулдаг, ошотой залитай «Знани» бүлгэмэй эхин организацинууд олон. Нарин сэмбын фабрикын, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй, Бэшүүрэй аймагай Дунда-Хэрээтын, Загарайн Үнэгэтэй hууринай, Яруунын Эгэтын-Адагай болон бусад эхин организацинуудай лекторнүүд эрэ мэсэеэ хурсадханхай, олониитын дунда политическэ эрдэм дэлгэрүүлэгшэ гэhэн нэрэ солодоо хүрэмөөр хүдэлжэ байдаг юм. Лекцинүүдынь удха hайнтай, хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр уншагдадаг. Гадна теоретическэ конференци, тусхай темэнүүдээр үдэшэнүүдые үнгэргэдэг, элдэб уулзалгануудые хэдэг юм.

Лекцинүүдые удха hайнтай болгохо, хүнүүдэй, сэдьхэл хүдэлгэмөөр тэдэнээ уншажа шадаха эди шэдидэ hураха тухайда үгэ хэлэгшэд тогтон хэлээ. Загастайн «Знани» бүлгэмэй лектор В. Н. Князькина, түүхын эрдэмэй доктор Е. М. Залкинд (Буряадай филиал), Г. Д. Чебунина (авиазавод), Веретенников (Мухар-Шэбэр) болон бусад лекцинүүдэй удха hайжаруулха, лекторнүүдэй шадабари мэргэжэл дээшэлүүлхэ тухай онсо тогтон хэлээ. Нэгэ асуудалаар олон лекцинүүдые (цикл) уншуулха тухай, лекционно пропагандада эрдэмтэдые олоор хабаадуулха тухай нүхэр Залкинд hанамжалба.

...ДЭЭРЭ конференцидэ хабаадагшад (зүүн гарhаа): ...аймагай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ Н. Б. Федоров, «Зна...» Мухар-Шэбэрэй аймагай отделениин харюусалга... Г. Я. Щепин.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

Ажалшадай сүлөөтэй саг, «Знани» бүлгэмэй лекторнүүд—энэ асуудалаар нарин сэмбын фабрикын директор К. П. Альцман тогтожо хэлэбэ. Хүдэлмэриин табан үдэртэй, амаралтын хоёр үдэртэй неделидэ ороходоо хүдэлмэришэдэй сүлөөтэй саг ехэ болоо. Энээниие зүбөөр үнгэргэхэ гээшэ тон шухала асуудал болоод байна. Энээндэ ганса лекторнүүд, соёлшод, ниитын организацинууд (эдэнэр ажалшадай амаралта эмхидхэхэ, сүлөөтэй саг зүбөөр хэрэглэхэ талада ехэ үүргэтэй ааб даа) хамаатай бэшэ. мүн эрдэмтэд-социологууд энэ асуудал шэнжэлхэ, тиигээд тобшолол хэхэ ёhотой. Эрдэмтэд өөhэдынгөө hанамжа дурадхалнуудые оруулха уялгатай.

Зарим ушарнуудта хүнүүд лекци hонигүй байба гэлсэдэг байна. Тиигээ хадаа лектор лекциеэ муугаар бэлдэhэн, үшөө муугаар хэлэhэн, хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэжэ шадаха бэлиггүй байhан болоно. Лекцинүүдые удха түгэлдэр болгохо, тэрэниие хэлэхэ шадабаряа дээшэлүүлхэ гээшэ тон шухала. Уран хурса үгэтэй, удха түгэлдэр найруулгатай лекцинүүдые уншадаг бэлигтэй лекторнүүдые арадай ажахын бусад hалбариин түрүүшүүл мэтээр магтахаяа янабибди гэжэ нүхэр Альцман хэлэбэ.

«Знани» бүлгэм эгээл олон лекторнүүдтэй ниитын организаци мүн. Эдэнэр олониитын дунда элдэбын темээр лекцинүүдые ходо уншажа, политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлдэг, марксистко-ленинскэ теориие нэбтэрүүлдэг сусаршагүй эдэбхитэд мүн. Өөhэдынгөө хэдэг ажалай хажуугаар hайн hайхан сэдьхэлээрээ энэ хүндэтэ ниитын даалгабари дүүргэжэ ябадаг уладууд шуу. Мүнөө «Знани» бүлгэмэй лекторнүүд Агуу ехэ Октябриин революциин ойн баярай суглаанай материалнуудые, нэн түрүүн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй хамтын суглаан дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэhэн элидхэл, КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдые олониитын дунда нэбтэрүүлнэ. Мүн К. Марксын түрэhөөр 150 жэлэй ойдо, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо ехэ бэлэдхэл хэгдэнэ.

Совет хүнүүдэй гэгээрэл болбосорол дээшэлүүлхын тулада «Знани» бүлгэмэй лекторнүүд бүхы эрдэм мэргэжэлээ зорюулан хүдэлнэ, саашадаашье хүдэлхэнь лабтай.

* * *

«Знани» бүлгэмэй республикын организациин правлениин тоосоо зүбшэн хэлсээд, конференци лекционно пропаганда hайжаруулха тухай тогтоол баталан абаа. Һүүлээрнь «Знани» бүлгэмэй республикын организациин правлени, шалгалтын комисси hунгаа. Правлениин түрүүлэгшээр хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Л. Е. Элиасов, харюусалгата секретаряар М. П. Сергеев hунгагдаба.

Д. ЖУГДУРОВА.

Монголой арадай хубисхалай эгээл hонирхомо, эгээл зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ түүхэтэ үеые харуулhан совет-монгол арадуудай хоорондохи хани барисаанай эхилэн мүндэлэлгэдэ зорюулагдаhан шэнэ кинофильм буулгагдажа дүүрээ. Тус фильмые аха дүү хоёр оронуудай кинематографистнууд зохёогоо.

Фильмын сценариие совет уран зохёолшо Юлиан Семенов, Монголой эрдэмтэ-түүхэшэн Базарын Ширэндэб гэгшэд хамтаран бэшэhэн юм. Режиссер Анатолий Бобровский, Бүхэсоюзна кинематографиин институт дүүргэhэн монгол кинорежиссер Жамьянгиин Бунтар гэгшэд тус фильмые найруулан табиhан байна.

Тэрэшэлэн «Эсэс» гэhэн кинофильм Жамьянгиин Бунтарай дипломно хүдэлмэринь болоно. Тус фильмые операторнууд Владимир Богданов (СССР), Халтарын Дамдин (МНР) гэгшэд буулгаа.

„ЭСЭС"

ШЭНЭ КИНО

«Эсэс» гэhэн кинокартина 1920—1921 онуудай үеэр Монголой газар дээрэ болоhон үйлэ хэрэгүүдтэ зорюулагдана. Ядарал зоболондо диилдэжэ арай байhан монгол арадые хитадай эзэрхэг түримхэйшүүл дарлан ороно. Мүн энэ үедэ хүсэд үшөө бута сохигдоогүй сагаантан Совет Россиhаа намнагдажа, хүршэ Манчжуридань ерэжэ шэбээлэнхэй. Барон Унгерн болон тэрээнтэй ябалсагшад Монголой газар дайдые далдалан. Совет орон руу ээлжээтэ добтолгоёо хэхэ зорилготойгоор бэлэдхэл эхилнэ.

...Буддын шажанай мүргэлтэй болоhон барон Унгерн монгол арадые хитадай дээрмэшэдhээ абарха гэhэн хуурмаг мэхээ хүсэлдүүлхын зорилгоор тэдэнэй газар дайдаар аяншална. Энэмнай мэхэтэйшье, аюултайшье дайсан. Тиибэшье hаань, полковник Сомовой нэрээр совет тагнуулшан Прохоров ерэжэ, тэрэнэй нэгэ туhалагшань боложо шадана. Совет тагнуулшан хэды аюултайшье hаань дайсадай хара hанаата түсэб элирүүлнэ. Мүн энэ үедэ Монголой хойто зүгтэ Сүхэ-Баатарай ударидалга доро революционно отряд бэхижэнэ. Сагаан гвардейцууд, элдэб баронтон hүүлэй hүүлдэ хяа бута сохюулагдана.

Совет тагнуулшан Прохоровой ролиие бэлигтэй артист Владимир Заманский шадамар бэрхээр гүйсэдхөө. Тэрэ арбаад жэлэй саада тээ МХАТ-дай студи-hургуули дүүргэhэн юм. Хэдэ хэдэн кинофильмнүүдтэ наадаhан намтартай. Латвиин ССР-эй габьяата артист Александр Лемберг барон Унгерный ролиие гүйсэдхэнэ. Прохоровой hамган Вариин багахан рольдо РСФСР-эй габьяата артистка Наталья Фатеева шадамараар наадажа, бэлигээ дахин харуулаа. Монголой артист Л. Лхасурэн юрын малшан Мүнхын hонирхолтой образые этигэмээр гүйсэдхэжэ олоной hайшаалда хүртөө.

«Мосфильм» болон «Монголкино» студинуудай үйлэдбэрилhэн «Эсэс» гэжэ үргэн экрантай үнгэтэ фильм гол ...лэб Монгол орондо буулгагдаа. Тэрээн соо монгол арадай жэнхэни онсо маяг, тэдэнэй абари зан, хубсаhа хунар, ажаhуудал гоё hайханаар харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Совет тагнуулшан Прохоровой рольдо наадаhан артист В. Заманский.

АПН-эй фото.

ХИТАДТА БОЛОЖО БАЙhАН ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД ТУХАЙ

Маоцзедунистнууд өөhэдөө эсэргүүсэгшэдые сүүдлэжэ, хэhээжэ байhан зангаараа. Юhэн «контрреволюционернүүд ба hүйдхэлшэ этэгээдүүдые» (Мао Цзэ-дунай ба тэрэнэй бүлэгэй хараа шугамда эсэргүүсэдэг бүхы хүнүүдые Хитадай тусхайта хэблэл нигэжэ нэрлэдэг) саазалан алаха гэhэн шиидхэбэринүүд Ганьсу провинциин түб город болохшо Ланьчжоуда февралиин 11-дэ 50 мянган хүнэй үмэнэ соносхогдоhон байна. Бүхы шиидхэбэринүүдынь тэрэ дороо дүүргэлтэ болгогдоо. Тиихэтэй хамта үшөө 13 хүн элдэб болзор соо түрмэдэ хаагдахаар шиидхэгдэhэн байха юм.

Хитадай элдэб районуудтахи байдалай шахардуу шанга болоhонhоо уламжалан сошордон түбэгшөөлгын боложо байhан тухай провинцинуудай газетэнүүдтэ бэшэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, «дотоодын тэмсэл» ба «хүсэ хэрэглэлгэтэй тэмсэл» үшөөл үргэлжэлhөөр гээд Гуандунска «Наньфан жибао» газетэ гомдоно.

Сэрэгэй № 6003 частиин «али бүхы дэмжэлгэтэйгээр» Яньтай городто «революцида харша бүлэглэлэй» элирүүлэгдэhэн тухай Шаньдун провинцида гарадаг «Дачжун жибао» газетэ мэдээсэhэн байха юм. Газетын бэшэhэнэй ёhоор, Яньтайдахи оппозиционно бүлэглэлые городой арадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо байhан Гао Чао, КПК-гай Яньтайска горкомой секретариин орлогшо байhан Лян Ци-вэй ба бусад зарим хүнүүд толгойлhон байна.

Газетын бэшэhэнэй ёhоор, бүлэглэл түрүүлэгшэ Мао толгойлогшотой пролетарска штабта эсэргүү, Хитадай арадай сүлөөрэлгын агуу ехэ армида эсэргүү тэмсэл гол түлэб хэдэг байгаа.

КПК-гай ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, партиин Шанхайн горкомой нэгэдэхи секретарь байhан Чэнь Писяниие hүүлэй үдэрнүүдтэ Шанхайн газетэнүүд дахяад шүүмжэлдэг болоо.

КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПК-гай ЦК-гай баруун-урда бюрогой нэгэдэхи секретарь байhан Ли Цзин-цюань «Сычуань жибао» газетын хуудаhанууд дээрэ шүүмжэлэгдэнэ. Тэрэниие Лю Шаоцитай холбоотой гэжэ маоцзедунистнууд зэмэлдэг юм.

«Үргэн ехэ революционно нэгэдэл» гэдэгые бэхижүүлхые, хунвэйбинүүдэй болон цзаофанинүүдай организацинууд дотор «можо болохо ябадал болюулхые», «революционно комитедүүдэй» захиралтануудые дүүргэлтэ болгохые Хитадай газетэнүүд уряална.

Гэбэшье цзаофанинуудай ба хунвэйбинүүдэй бүлэгүүдэй хоорондо засагай түлөө тэмсэл болоhоор.

(ТАСС, февралиин 16).

МАНАЙ САНАШАДАЙ ТҮРҮҮШЫН АЛТАН

ГРЕНОБЛЬ. (ТАСС-ай тусхай корреспондентнүүд В. Евсеев, Н. Киселев, Ю. Хромов). Бүхы дэлхэй үбэлэй наадан ай программада 4х7,5 модоной зайда эстафетэ дамжуулха мүрысөөн түрүүшынхеэ оруулагдаhан байгаа. Һонирхолтой наадаанда урилдаhан совет ороной биатлонистнууд энэ эстафетэдэ эрхимлэжэ, Олимпиин наадан ай түрүүшүүлэй список эхилбэ. Новосибирскhээ ошоhон Виктор Маматов, Александр Тихонов, Ленинградай Николай Пузанов, Москвагай Владимир Гундарцев гэгшэд санын зүргэ дээрэhээ сагаалса буудахадаа, хэнhээшье мэргэн байба. Тиигэжэ эдэнэр зайгаа хоёр час 13 минута 2,4 секунда соо гаталжа, түрүү hууридa гараба. Энээнтэй хамта Олимпиин наадан ай алтан медальда хүртэhэн байна.

Отранада болоhон энэ мүрысөөнэй үнгэрэгдэхэ үглөөгүүр ехэ бүрхэг, манатай байжа, наадан үдэрэй хоёрдохи хахадта эхилhэн юм. Манай дүрбэн бэрхэ санашад зүргэ дээрээ Норвеги, Швециин спортсменүүдтэй ехын ехэ тулалдаа хэжэ, түрүү hуурида гараhаниинь hайшаалтай.

...БАДАХИШЬЕ hАА, БРОНЗО

...БЛЬ, февралиин 16. (ТАСС-ай тусхай ...дентнүүд В. Евсеев, Н. Киселев, Ю. Хро... ...нэр санашадай дунда 3×5 гэhэн эстафе... ...гэгдэхэдэ, хүлеэгдээгүй юумэнүүд уша-...

...эхэнэр санашад мүрысөөнэй эхиндэ яhа... ...жа гараа. Зүгөөр Финляндиин Сенья ... Швециин Тойни Густафссон гэгшэд хоёр... ...бадахи ээлжээндэ манай санашадай урда ...

...өөнэй дүн гаргахада, Норвегиин спортсме... ...гаа 57 минута 30 секунда соо гаталжа, ал... ...льнуудые абаха болоно. Швециин, СССР-... ...дамал команданууд хоёрдохи, гурба... ...ри ээлжэ, мүнгэн, бронзо медальнуудые ...оhон байна.

...гаадиха уулзалгын hүүлээр

...ЛЬ, февралиин 16. (ТАСС). Олимпиин наадан... ...жа ябаhан хоккей наадагшадай дунда зур... ...алта үнгэргэгдэбэ. Финляндиин спортсменүүд ...датай наадахадаа, эдэнэрээ 4:1 гэhэн тоо... ...үгээ.

...хи уулзалгын удаа СССР-эй, Чехословакиин ...нда-арба-арбан, Швеци—8, Финлянди—6. ...отой, ГДР, ФРГ-гэй команданууд нэгэшье

Баhал бирабагүй

ГРЕНОБЛЬ, февралиин 16. (ТАСС-ай тусхай корр. Н. Киселев). Эрэшүүлэй дунда 1500 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда аяар 19 конькишад Олимпиин наадан ай рекордые шэнэлбэ. Энэ зайда 12 жэлэй саада тээ Евгений Гришин Юрий Михайлов хоер тогтооhон юм.

Тэгшэ газарай елүүр дээрэ болоhон энэ урилдаанда Голландиин конькишан Кеес Ферkерс 1500 метрэй зайе хоёр минута 03,4 секунда соо гаталжа, бултаниие гайхуулба. Тиигэжэ 25 наhатай Кеес алтан медальда хүртэбэ. Голландиин чемпион Ард Схенк, Норвегиин конькишан Иван Эриксен гэгшэд зайгаа хоёр минута 05 секунда соо гаталжа, хоюулаа мүнгэн медальнуудые абаха болоно.

Манай спортсменүүд Олимпиин медальда хүртэхэhөө байтагай, түрүүшын зургаан бэрхэшүүлэй тоодошье оро жо шадабагүй. Эдуард Матусевич наймадахи. Александр Керченко арба нэгэдэхи, Антс Антсон, Валерий Каплан арбан хоёр, арбан гурбадахи hууринуудые эзэлhэн байна.

Эстафетын дүн

ГРЕНОБЛЬ, февралиин 16. (ТАСС). Олимпиин арбадахи наадаанда эхэнэр санашадай дунда үнгэргэгдэhэн мүрысөөнэй дүн иимэ: **НОРВЕГИИН команда 57 минута 30 секунда. ШВЕЦИ — 57,51, СССР — 58.13,6, ФИНЛЯНДИ — 58.45,1, ПОЛЬШО — 59.04,7, ГДР — 59.33.9, ФРГ — 1 час 01.49,3, ВОЛГАРИ 1 час 05 минута 35,7 секунда** соо гаталhан.

Мүрысөөндэ хамтадаа найман команда хабаадалсаhан.

Аяар хойноо хаюулшоо

Шамрусида, хадалиг газарта хуодан солбоноор урилдаг эхэнэр санашадай дунда Олимпиин наадан ай ээлжээтэ — hүүлшын мүрысөөн слалом hолжоролгоор болобо. Канадын 24 наhатай студентка Нэнси Грин hонирхолтой энэ мүрысөөндэ эрхимлэжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Мүнгэн медальда Франциин Анни Фамоз, бронзоволо Швейцариин Фернанда Башатай хүртэhэн байна.

СССР-эй санашад Альфина Суханова, Галина Сидорова, Нина Меркулова гэгшэд 34—40-дэхи hууринуудые эзэлээ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ХИЛЫН ГААНАhАА

АЛДАРТА ИЛАЛТАНУУД

ХАНОЙ. (ТАСС). Һүүлэй үдэрнүүдтэ Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд патриотическа зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй, Урда Вьетнамай бүхы хүн зонтой нягта холбоотойгоор ябуулга хэжэ американо-сайгон бүлэгтэ хүсэтэ сохилтонуудые үгөө. Энэ хадаа дайшалхы алдарта илалтануудай шэнэ шатын эхин боложо үгэнэ гээд Вьетнамай Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Нгуен Тхи Тхан Ханойдо болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэhээр 7 жэлэй ойдо зорюулагдаhан энэ митингые Вьетнамай Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын ЦК, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтhоо ДРВ-дэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэлгын зургаан, Национальна оборонын министерство Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын Ханойн городской комитет эмхидхэhэн байна.

США Урда Корейе зэбсэглэнэ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Урда Корейдэ сэрэгэй экспертнүүдэй зүблөө hаяар зарлаха гэжэ Урда Корейн засаг түрые толгойлогшо Пак Чжон Хи, США-гай президентын тусхай түлөөлэгшэ Сайрус Вэнс хоёр үтэеэ ойлголсоо. Урда Корейн засагархидтай Вэнсын хэhэн хэлсээнүүд тухай толилогдоhон коммюникэ соо энээн тухай хэлэгдэнхэй.

Урда Корейн зэбсэгтэ хүсэнүүдые «саашадань нарижуулан hайжаруулха» гэжэ Пак Чжон Хи Вэнс хоёр мэдэрhэн байна.

Чилиин правительство тушаалhаа бууба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Чилиин правительство февралиин 14-дэ бүхы составаараа тушаалhаа буугаа. Ороной президент Эдуардо Фрей тушаалhаа буулгыень зүбшөөгөө.

Амаралтын үдэрэй хуудаһан

ОЮУН БЭЛИГТЭН

Улаан-Удын П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин уряалаар Эрхүүтэй искусствын училищиин багшанар ба һурагшад Улаан-Үдэ айлшалба.

Һаяхан һургуулиин концертнэ ехэ зал соо хүн зон олоороо сугларжа, Эрхүүгэй училищиин хүгжэмэй отделениин һурагшанарай табиһан концерт хаража ехээр баясаа. Айлшад хариин гүрэнэй болоод, ородой ба совет композиторнуудай зохёолнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэһэн байна.

Дуушад Любовь Ишутченко, Владимир Выльков, скрипкэ ба труба дээрэ наадаһан Анна Кузнец, Владимир Плотников, баянистнууд Вячеслав Чрэнявский, Геннадий Кабанов, пианистнууд Галина Картинцева, Нэля Разина гэгшэдэй бэлиг шадабарине сугларагшад үндэрөөр сэгнэжэ, нэрьсэмэ альга ташалгаар үдэшэнэ.

Һурагшадтай суг ерэһэн багшанар февралиин 17-до концерт табиһан. Манай училищиин багшанарай хэшээлнүүдтэ орожо, тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаһан.

Улаан-Үдэ хотымнай хүгжэмэй училищиин делегаци мартын 1-дэ Эрхүүдэ ошожо концерт харуулха, мүн багшанарай хэшээлнүүдтэ орохо юм.

Хүршэ хоёр хотонуудай хүгжэмэй училищинуудай хани барисаан, бэе бэедээ айлшалалсалга халаа багшанарай хүдэлмэридэ ба һурагшадай һуралсалда аягагүй ехэ нүлөө үзүүлхэ байна. Тиимэһээ энэ барисаа холбоомнай заншалта болохо бэзэ гэжэ бидэнэр найданабди.

В. ЕЛБАЕВ,
Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин завуч.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Эрхүүгэй искусствын училищиин нэгэдэхи курсын студентка Анна Кузнец скрипкэ дээрэ наадана. 2. Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин студентнэр эрхүүгэйхиндэ баглаа сэсэг барюулжа байна.

ЖАРГАЛТАЙШ ДАА, ЖАРГАЛМАА!

Г. ДОРЖИЕВА

РАССКАЗ

ҮҺЭНДӨӨ сагаан лентэ гүрэһэн, сахигар сагаахан фартуктай Жаргалмаа яаруугаар пальтогоо үмдэнэ. Мүнөөдэр Үзэглэлөө үдэшэхэнь ха юм. Ярангүй яаха гээшэб. Эртэшэг ошожо юумэеэ бэлдэхэ бшуу.

Һургуулидаа ерэхэдэнь, классынь танихаар бэшэ гоё болоһон байба. Баруун, зүүн ханануудтань «Бага наһанһаа номдо дурлагты!», «Номоо гамнагты!», «Үзэглэлэй һайндэрөөр амаршалнабди!» гэһэн гоё лозунгнууд үлгөөтэй. Үсэгэлдэр багшатаяа, вожатаатаяа хамһажа хэһэн «Түрүүшын һурагша» гэжэ гаршагтай монтажын классыень бүришье гоё болгоно. Эгээл тэг дундань няһэн өөрынгөө асарһан зурагые Жаргалмаагай харахада ехэл зохид. Тэрэ миһэд гээд абана. Баруун ханадань выставкэ. Тэндэнь сэбэрхэнээр бэшэдэг эрхим һурагшадайнь дэбтэрнүүд болон бэшэшье хэрэгсэлнүүдынь табяатай. Хүүгэдэй уншадаг элдэб һонин номуудай стенд байна. Жаргалмаа үдэшэ ахайтаяа хамһажа хэһэн томо «А» үзэгөө сүүмхэ сооһоо болгоомжотойхоноор гаргажа парта дээрээ табина. Уданшьегүй хажуудань Бата ерэжэ, баһал гоёожо хэһэн томо «А» үзэг Үзэглэл хоёроо гаргажа парта дээрээ табина.

— Бата, ши ямар гоё «А» үзэг хээбши? Баабайшни хамһалсаа гү? — гэжэ Жаргалмаа һонирхоно.

— Үгы, өөрөө хээб.

— Иимэ гоёор гү?

— Шамда хэн хамһалсааб? —гэнэ Бата.

—Ахаймни,—гээд Жаргалмаа эшэһэн юумэдэл уруугаа харана.

Классайнь үхибүүд һубариһаар бултадаа сугларжа, хүхюу шуулан таһарнагүй. Үхибүүн бүхэнэй парта дээрэ Үзэглэлтэйнь хамта «А» үзэгүүд табяатай.

Тиигэһээр байтарнь түрэлхид сугларжа, Жаргалмаа эсэгээе хүлеэн хараашална. Баабайнгаа хамта ошоё гэхэдэнь, яараад гансаараа түрүүн ерэһэндээ бэеэ зэмэлнэ. Эжынь ерэхэ аргагүй ха юм, харин баабайнь ерээгүй һаа, хэн ерэлтэйб? Жаргалмаа эсэгынгээ үүдэндэ орожо ябахыень харажархёод, альгаяа ташан баярлана. Үхибүүдэй түрэлхид Намжилма Цыдыповнатай халуунаар мэндэшэлэлдээд, түрэлхидтэ бэлдэһэн һууринуудые ошожо эзэлнэ.

Һурагшад һэр-мэр гэлдэнхэй, эжы баабайнартаа ошожо эрхэлнэшьегүй. «Үзэглэлөө» үдэшэхэеэ байһан зон бүдүүзгэйгээр байна. Үхибүүдэйнгээ торниходожо байһыень харахадаа, түрэлхидынь ехэл урмашана хэбэртэй.

Уданшьегүй һургуулиин директор, бэшэ багшанар, библиотекарь ерэжэ, «Үзэглэл» үдэшэлгэ эхилбэ.

Жаргалмаа хэлэхэ шүлэгөө аман соогоо хэды дабтаад үзэнэ. Гэнтэ торошуужам гэжэ ехэл жэхынэ хэбэртэй.

Намжилма Цыдыповнань элидхэл хэжэ, Үзэглэлэй ашатуһа тухай, энэ номой ашаар үхибүүдэй хэблэмэл ба бэшэмэл үзэгүүдые таниха, тэдэнние холбуулан уншажа шадаха болоһон тухай хөөрэжэ, эрхим һайнаар һурадаг үхибүүдэй нэрэнүүдые дурдахадаа, Жаргалмааешье дурдалсажа, басаган зосоогоо ехэл хүхюутэй һуугаа һэн. Һамбаашалаад эжэлүүдгүй эсэгэ тээшээ хараад абана. Эсэгэнь басагаяа магтажа, толгойгоо дохин энеэбхилнэ.

Намжилма Цыдыповнагай угээ дүүргэһэнэй һүүлээр һургуулиин директор һурагшадые «Үзэглэл» үзэжэ дүүргэһэн түрүүшынь амжалтаар амаршалжа, саашадаа бүри һайнаар һурахыень хүсэбэ. Багшанаршье, түрэлхидшье амаршалба. Һүүлээрнь һурагшад булта урда гараба. Тэдэнэр «Үзэглэл үзэжэ дүүргэһэнэйнгээ эгээл түрүүшын амжалтаар түрэлхидтөө, багшанартаа амаршалуулжа урма зориг оронхой шүлэгүүдээ хэлэжэ эхилбэ. Цырен-Хандын:

Эгээл түрүүн һургуулида
Эртэ намар орообди.
Энэ байһан «А» үзэг
Эндэ мэдэхэ болообди, —

гэжэ тоб байса хэлэһэнэй һүүлээр бултадаа «А» үзэгөө үргэнэд. Тиигээд:

Үзэг манда танюулһан
Үзэглэл манай арюухан, —

гээд бултадаа нэгэн доро дабтанад. Толгой дээрээ һагсагар сагаан бант уяһан Нина урагшаа нэгэ алхам гаража:

Үзэгүүдые холбоо. һаа.
Үгэ болоод удхатай.
Удхыень ойлгоо һаа,
Ухаан нэмээд урматай, —

гэжэ ханхинаса хэлэжэрхибэ. Түрэлхид, багшанар альгаяа халуунаар ташана.

Улаахан хасарнуудтай болоһон Жаргалмаа урагшаа нэгэ алхам гаража:

Үзэглэлөө һэхэһээр
Үбэлэй тэндэ дүүргээбди.
Одоол нигээд
Ондоо ном дэлгэхэбди.

гэжэ баһал уранаар хэлэбэ.

Хүзүүндээ уб улаахан галстук уяһан пионер Дамба хүүгэдтэ хандан:

— Хэн таанадые уншуулжа, бэшүүлжэ һургааб?—гээд асууна. Һурагшад:

— Багша, Үзэглэл гэжэ бултадаа нэгэ доро харюусана. Үзэглэлэй гадар өөрынгөө зэргээр хэжэ хүзүүндээ зүүһэн Жамбал газааһаа орожо ерээд:

— Мэндэ амар, хүүгэд! Таанад намайе ооглоо һэн гүт? — гэнэ.

— Тиигээ, тиигээ! Бүхы хэһэн аша туһадашни бидэ булта үзэглэл, шамда баяр хүргэнэбди!

—Һайн даа, баярланаб! Теэд таанадые ганса би бэшэ, харин багшатнай, гэртэхинтнай һурагадсаал! Өөһэдөөшье бага бэшэ оролдолго гаргаат! Зүгөөр би таанадые хамаг юумэндэ һургаагүйб. Тиимэһээ таанадай ойлгоһон эрдэмээ үшөө дээшэлүүлхыетнай танда үшөө нэгэ шэнэ ном айлшанине асархам, —гээд Үзэглэл гаража, «Түрэлхи хэлэнэй» ном хүтэлөөд ороно.

«Түрэлхи хэлэн» хүүгэдые амаршалан, тэдэнтэй танилсана. Һүүлээрнь пионернууд Үзэглэлөө үдэшэһэн дүүнэрээ амаршална.

Һурагшад бултадаа нэгэн доро лозунгнуудые уншажа, шадабаряа харуулна. Һүүлээрнь партануудтаа һуужа, оньһон үгэнүүдые хэлэнэ, таабаринуудые таана.

Жабартай тэнгэриин хаяа
улаан,
Жаргалтай хүнэй хасар
улаан,—

гэхэдэнь, улаахан хасарнуудтай Жаргалмаае оогшөөжэ түрэлхид, багшанар энеэлдэнэ.

Түрэлхид үхибүүдые үшөө дахин амаршалжа, бултандань бэлэгүүдые барюулба. Һүүлээрнь багшанар, түрэлхид үхибүүдтэсэ хамта дуу дуулалдаба, хатар наадаба. «Үзэглэл» үдэшэлгын һайндэр нигэжэ дүүрэбэ...

Ц. ЖАМБАЛОВ

БУХЭТЭР ХҮГШӨӨ

Бүри юушьеб гээжэрхёод
Бэдэржэ ябаһан юумэдэл
Бухэтэр хүгшөө алхална,
алхална.

Угаа холые шэртэжэ
Уулые хараха гэһэниинь
Урдахи замынь халхална,
халхална.

Хүндэ ашаа зүдхэжэ
Хүлнүүдээ эсэһэн унаадал
Хүзүүгээ нугална, нугална.
Үндэр, набтар һүеытэй
Үнгэ бүриин гуталнуудай
Үнгэрхые шэнжэлнэ, шэнжэлнэ.
Эдэ олон элдэб гуталнууд
Эзэдэйнь ажал, заншалые
Элирүүлэн хуу хэлэнэ, хуу хэлэнэ.
Жалжагы гү, али булгайр гү,
Залхуу гү, али түбшэн гү,—
Заатагүй хүгшөө тухайлна,
тухайлна.

Харгы гаргаад үгэхэдэнь
Хаража такяаш үгы һаа,
Хамаг зондо баясана, баясана.
Эсээд амаржа һууxадань
Энеэдэ зугаа соносуулдаг
Эдир үетэндэ урмашана,
урмашана.

Урдаһаань бэшэ—хойноһоонь
Уяхан залуу наһаниинь
Угтанагүй—үдэшэнэ, үдэшэнэ.
Бүдүүлиг үе сагай ашаанда
Бухэтэр болоһон хүгшөөһөө
Булхитэн зосоом үбдэшэнэ,
үбдэшэнэ.

ЁГТО

«ТАНЮУЛХА ҺЭН БЭЗЭТ...»

Шэб шэнэхэн «Волга» столовын үүдэндэ тогтожо, досооһоонь жолоодогшо пассажир хоёр гараба. Тэдэнэй столоводо ороходонь, үдын эдеэнэй үе аад, хүнүүд олон байба. Пассажирынь сонходо ойро байһан нэгэ сүлөө стол заагаад:

— Ши, Рабжаа, тээ тэндэ ошоод һуужа һуу,—гээд оошорто зогсобо.

— Үгы, үгы, Николай Болсоевич, би байгаад абаһуулби.

— Бараг ааб даа. Ошоод һуу, —гэжэ тэрэнь зандарба...

Оошоршье удаан лабшана: буфетчицэ яаралгүйхэн хүдэлнэ. Талоноо бэшээ боложо байтарнь, карандашайнь үзүүр хухаршана. Тэрэнээ үзүүрлэжэ, нэгэ оролго болохо юм. Яаһан нобшо эхэнэр гээшэб? Николай Болсоевичой уур хүрэжэ эхилбэ ха. Меню абажа, ехэл ханалгатайгаар уншаба. Тэндэнь бүхэлеэр шанаһан мяхан, хандагайн мяхаар хэһэн гуляш, тоһондо шараһан сурхай, хүдүүгэй мяхан гэхэ мэтэ зүйлнүүд бэлдээтэй байба. Үлдэнги хүнэй уншаад, шүлһөө гоожуулхаар. Баян меню...

— Танда юун хэрэгтэйб? Түргөөр, түргөөр! Роман уншаа бэшэ аад, юугээ шагаашаба гээшэб?— гэжэ буфетчицэ ябжаганаба. Николай Болсоевич арбан шүдэ хам байжа, захилаа хэжэ эхилбэ.

— Украин борщ бэшэгты.

— Борщ үгы.

— Тиигэбэл, уһан шүлэтэй бүхэли мяхан.

— Байхагүй.

—Юун бииб?

— Лабшаатай шүлэн.

— Бэшыт даа, хоёрые. Үшөө хандагайн мяханай гуляш бэшэгты.

— Гуляш үгы.

— Шараһан сурхай?

— Үгы. Котлетэһээ ондоо юумэ үгы.

— Хоёр котлетэ. Кофе.

— Юун ажарай кофе байха шоһон юм?—гэжэ буфетчицэ ардгэбэ.— Һүтэй сай абагты.

— Болохол даа,—гэбэ Николай Болсоевич.

...Эдихэ юумэ абажа, үнөөхи хоёрнай ан-бун гэжэ эдеэлхээр забдаба. Теэд лабшаатай шүлэеэ халбагадажа үрдеэгүй аад, Николай Болсоевичой ойнь гуташаба.

— Харал даа энээниие, Рабжаа, —гээд тэрэ шүлэн соо хилгааһан хорхойдол годигоножо байһан үһэ харуулба. Шүлэеэ бэеһээ холо болгоод, котлетэеэ эдихэ гэхэдэнь, мяханиинь гашаланги амтатай байба. Гансал сайнь яһала сай шэнги байжа, тэрэниинь гудамхяад, Николай Болсоевич буфетчицэдэ ошожо:

— Столовынгоо даагшые дуудагты даа,—гэбэ.

— Яахатнай гээшэб?—гээд буфетчицын ара нюрганайнь шүрбэһэн таталдашаба хэбэртэй.

— Би таныие даагшаяа дуудагты гэнэб,—гэжэ Николай Болсоевич эжэлжэ ядан зандарба. Тэрэнэй бардаастай абяанһаа сошоһон буфетчицэ аниргүйхэн ошожо, столовын даагшые дахуулаад ерэбэ.

— Сайн,—гэжэ ерээшэнь мэндэшэлбэ.

— Сайн.

— Ямар хэрэг гарааб?—гээд столовые даагша убайгүйгөөр Николай Болсоевичой урдаһаа шэртэбэ.

— Эдеэгээ юундэ иимэ муугаар бэлдэнэ гээшэбта?

— Хэн танда хэлээб?

— Би хэлэжэ байнаб. Гахайда эдеэ шанана гүт, али хүндэ гү? Меню соо бэшэгдэһэн юумэнтнай хуу үгы. Шүлэн соогууртнай үһэ ноохон тамаржа ябаха. Гашалһан мяхаар котлетэ хэхэт. Юун гээшэб иихэдээ?

— Хүлисэгты. Та хэн аад, манда заабаришалха болообта?— гээд столовые даагшын үһэн оодөө арбайхадал гэбэ.

— Би аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Петров гээшэб.

— Аа,—гээд столовые даагшын нюур гансата ондоо болошобо.—Шэнэ түрүүлэгшэ ерээ гэжэ дуулдаа һэмнай даа. Теэд Николай Болсоевич, та түрүүн оорыгоо танюулха һэн бэзэт. Тиигээ һаатнай танда тусхай блюдэ бэлдүүлхэ байгаа гүбди даа...

Ц. ДОНДОГОЙ.

ГУРИМ САХИГШАДА—ШАН

Тэрэнние танихагүй хүн манай нютагта үгы. Үндэр аад, үргэн тэгшэ мүрнүүдтэй., хабтагар сагаан шарайтай хүн тосхоной үйлсөөр ябана. Тэрэнэй урдаһаа ябагшад илдам зөөлэнөөр энеэбхилэлдэн, «сайн, Цыреторович!» гэлдэн амаршалдаг юм. Тэдэнэй харюуда Цыреторович мүн лэ урин нюдөөр энеэбхилэн мэндээ хэлэхэ.

Доржо Цыреторович Нахацуков—милициин старшина. Ахын аймгүйсэдкомой милициин таһагта арар хорёод жэл шахуу ажаллажа байнхай. Энэ үе соо ниитын гурим сахилгада, ажалша зоной амгалан тайбанай түлөө хүсэ шадалаа үгэдэг.

Эдэ жэлнүүдэй туршада нүхэр Нахацуков янза бүриин хүнүүдтэй, элдэб үйлэ хэрэгүүдтэй ушараа. Теэд ходол илагшань боложо гарадаг байгаа.

Эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө милициин старшина Нахацуков «Ажалда шалгарһанай түлөө» медаляар һаяхан шагнагдаа..

В. ГАЛСАНОВ.

ХҮЙТЭРӨӨД АБАБА

Энэ һарын түрүүшын арбан хоногто сэлмэг, һалхи багатай намдуу уларил байба. Арбан хоногой дунда зэргын температура урда ба баруун захын районуудта нормоһоо 1—2 градус дээшэ, түбэй районуудта нормодоо шахуу, бусад районуудта нормоһоо 3—6 градус доошо хүйтэн байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 3—5 градус, тиихэдэ Байгал шадарай районуудта 5—8 градус иламга хүйтэн байба.

Үдэрэй хүйтэнэй эгээн дээдэ заха 12—16, урда ба баруун районуудта нульһаа 8—10 градус доошо байгаа. Һүниндөө 40—45 градус хүрэтэр хүйтэрһэн байна. Һүүлшагаар һалхилаа. Үдын голдо, мүн Байгал шадар 1—2 үдэрэй туршада секунда соо 15—20 метр хүсэтэйгөөр һалхилаа. Хүйтэн буурахадаа 2—3 градус хүрэтэр бууһан байна.

Газарай хүрьһэн үнгэрһэн арбан хоног соо 5—10 сантиметр гүнзэгырэн хүрөө.

Саһан урдынхидаал, газар газарта адли бэшэ, гүйхэн, гүнзэгытэй байгаа. Саһанай ехэ бага балай хубилаагүй. Хамар дабаанда, мүн Баргажанда 40 һөө 80 сантиметр гүнзэгытэй байба. Яруунада, түбэй районуудта, Зэдын ба Сэлэнгын голдо саһан бага. Бусад районуудта саһанай гүнзэгы 10-һаа 20 сантиметр зузаантай.

Уларилай дулааншаг байлга мал адуулхада таатай байлаа.

Л. ГОНЧАРОВА.

НОВЕЛЛЭ

БУЛАГ

Тэдэнэр үглөөгүүр байхада замда гараа һэн. Түрүүшээр шүүдэртэй зүргөөр ябахада сэнгүү, бэедэ хүнгэн бэлэй. Шубуухайнуудай дуун ойн гүнһөө, талын уужамһаа шэхэнэй шиир таһалангүй соностожо байгаа. Тэрэ гэһээр тон удаан сагай үнгэрһэн мэтээр һанагдаба. Наран шанха орой дээрэһээ халуун элшээрээ шарана, хэдэн арбаад модон соо нэмжыһэн шулуута байсануудые тэдэнэр махажа ябана.

— Иимэ шулуутай, эгсэ халаар зоримгой ябаха хэрэгтэй. Тиигэбэшье тон болгоомжотойгоор. Хүл доро гэшхэһэн шулуугаа доошонь унагаагаа һаа—сапёрой хэһэн адлитай адли гээнэ,—гэжэ хилын харуулай ахалагша Иван Непейвода солдат Виктор Колесниковтэе ябал гээд лэ заабаришална. Тэрэнь үниинэй дуугарангүй, ахалагшынгаа ябаһан мүрөөр дахажа ябана. Уиданиинь хүрэжэ, аман соонь хаташанхай. Фляга соонь дуһалшье уһан үлөөгүй. «Энэ, хүнэй хүлэй гэшхээгүй газараар хайшаа зорино гээшэбибди» гэжэ солдат оршон тойронине хаймадан бодомжолно.

— Эсээ ёһотойш, ундаашни хүрэнэ гү,—гэбэ сержант,—тэсэжэ үзэ, ойртообди.

Сержантынгаа юуншье тухайда хэлэһые Колесников түрүүшээр ойлгобогүй. Уданшьегүй тэдэнэр хүмэг шулуунай захаһаа тунталаг булагай харьялан гараад, шулуун соогуур шарьян урдажа байхые хараба. Колесников тэрэ дары мульһэн хүйтэн уһанда уралаа хээд удаан гудамхиба. Һүүлдэнь, ууажа садахадаа, булагай гүйхэн оёорой шулуугаар дэбдэтэй байхые обёорбо.

— Энээниие хэн хээ гээшэб? —гэжэ Колесников һонирхобо.

— Хонишодой нэгэн лэ һачамжалаа ёһотой даа,—гээд сержант Непейвода ойн соорхойгоор харагдажа байгаа зуһалан тала тээшэ шэртээ һэн. Тиихэдэнь эсэһэн зондо һанаагаа зободог тэрэ хонишон хүн тухай сэрэгшын сэдьхэлдэ һайшаалай мэдэрэл булагтал мүндэлжэ байгаа һэн.

П. САНДИМИРОВ.

ЭРДЭМЭЙ ҮШӨӨ НЭГЭ ДОКТОР

Һаяхан Воронеж хотоһоо Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институтда баяртай мэдээсэл дуулгагдаба. Ушарынь халаа дурсагдагша дээдэ һургуулиин биолого-химиин факультедэй доцент Иннокентий Викторович Измайлов Воронеж хотодо докторой диссертаци амжалтатайгаар хамгаалаа.

Иннокентий Викторович Измайлов долоон жэлэй туршада Буряад ороной зүүн хойто нютагаар урдадаг Витим шадарай хадалиг тэгшэ газарай шубуудай ажамидарал болон түүхэ тухай һонирхолтой хүдэлмэри хэжэ, орнитологиин эрдэмдэ ехэхэн удха шанартай шэнжэлгэ хэһэн байна.

Д. ГАРМАЕВ.

ХОЮУЛАА ВРАЧ

Николай Савельевич Галина Алексеевна хоёр Томскын медицинскэ институт дүүргээд, Охин-Булагай совхозой больницада хүдэлхөөр ерээ һэн. Ерэһээр жэл хахад лэ болоо. Гэр бүлэшье болоһоор мүн лэ эды тухай.

Хүн зоной дунда һэргылэлгын хүдэлмэри ехээр ябуулдаг, холын отара, гүүртэ дээгүүр ходо ябажа, малшадай бэеын элүүрые шалгажа байдаг.

«Дятловтанай ерэһээр хэжэг үбшэн үзэгдэхэеэшье болишоо»— гэжэ нютагай зон хэлсэдэг. Энэ тон зүб. Хоюулан мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлхын түлөө оролдожо ябадаг юм.

Г. ГРОМОВ.

Бэшүүр.

Мүнөөдэрэй номерто:

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: капитальна барилгада хүдэлмэрилхэ кадрнуудые бэлдэхэ асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоол. «Табан жэлые болзорһоонь урид» гэһэн рубрика доро информацинууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Советскэ Союз дотороһоо абтаһан фотоинформаци. Галуута-Нуурай леспромхозой директор тухай А. Дареевэй хөөрөөн. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Байгал» журналай шэнжэлэл. Эрдэм наукын һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. Соносхолнууд.

ИНАГ ХО

Инаг дуранай охи...
Эдэ хоёры һогто...

Үбгэн Мороз тэд...
Өөгшөөн саһаар а...

Сагаан зөөлэн хү...
Садатараа тэдэнэ...

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУ...

Манай адрес, те...

г. УЛАН-УДЭ, ул. ...
Телефоны: редактор... приёмная—54-93, зам... ра—68-08, зам. редак... ответ. секретаря—50-... вет. секретаря—66-7... партийной жизни—60... го хозяйства—64-36, ... ганды и агитации—... мышленности и стро... 61-35, советского стр... быта—69-58, культур... 60-21, писем и рабс... 67-81, информации—... ственная приёмная—5... ное бюро—57-63, ... рия—33-61.

Гор. Улан-Удэ, ... Управления по печат... вете Министров Б...

Н-03355. Зак...